



Jak jsem šel světem

Petr „Petis“ Novotný

Atletika, automodelářství, ornitologický kroužek, sportovní rybolov, pár dalších zájmů. Vše mě bavilo. Chvilí. Čtvrtá třída, bojím se vody, tak proč ne vodní turistika - mimochodem, právě tady se učím všemu tomu potřebnému nespolečenskému. Po jednom návratu z oddílové sleziny hrdě prohlašuji, že jedu na opravdovou divokou vodu a tudíž potřebuji šprcku. Táta Jindra divně vykulil oči, ujistil se, že nepřeslechl, a poradil mi, abych o své potřebě raději mlčel. Před mámou předně. Onu šprcku jsme nakonec ušili z operačního prostěradla, výlet jsem absolvoval řádně vybaven a i já nedávno pochopil. O pár let později, to už mě voda unesla, zjišťuji, že to není to pravé dobrodružství a začínám pošilhávat po skalkách, kastrovat a podlepovat kopačky... Začíná nádherný kolotoč víkendů strávených ve skalách a hospůdkách, místnostech to relaxačních. Vše se točí kolem lezení - nádherná omezenost, kterou si nepřipouštím! Sápaní se po skalách, hnací motor všeho dění. Jízdy ve vlaku na gumované a ofocené doplatky, černoty a švindly, autostop - nutné zlo, jak se přiblížit k milence. Království česká a moravská, německé pískovce, dokonce skvělá Jugoška. Nádherný měsíc strávený s Tomášem Mladým Krskem v Paklenici a následný přechod Ovčích luk do jiného světa - Itálie. Načorovat pohlednice a s "ručně tištěnou" známkou zaslat všem známým... Hm..., hrdinové. Muž se srdcem kovboje, to' ideál našich srdíček. Uplyne pár měsíců, něco se láme, ztrácím veškerou motivaci. O lezení můžu jen mluvit. Kamarádi zůstávají...Ahoj, Jeňo, Cyrilku, Martine...

Škatule, škatule, hejbejte se! Cestování vítězí. Už to ale není nutnost, jak dosáhnout skal a skalek, ale samotný cíl. Cestuješ, poznáváš nové lidi, jiné kraje a odlišné zvyky. Předně ale sám sebe... Korsika, Francie, Itálie, stále autostop. Později to zprofesionalizují. Za volantem Karosy proplouvám celou Evropou. Není to ono. Kačka ke kačce, pár natěračských návštěv pověstné "kokosovny", zimní rolbování a prasátko se plní. Osud také. Jedenáctiměsíční "off". Diagnóza: Zpřetrhané kolenní vazy. "Všechno zlé je k něčemu dobré", říká se. Dvacka z pojistky se hodí. Díky, mami, za fajn nápad pojistit mě. Tak ještě zapíchnout školní docházku, když už mě tam tak dlouho strpěli, a můžu vyrazit. V poslední chvíli se přidal Tomáš. Padla mu Amerika a nejspíš mu ty doláče doma moc kňučely, tak se je rozhodl utratit! Fajn datum: 7.7.1994. Odstátnicováno, nakoupeno, sbaleno a rozloučeno. Odpoledním přeplněným (význam tohoto slova mi dochází až tak o tři měsíce později) šichtákem se posunuji do Ostravy. Starý vojenský pytel se plní lahváčemi, sejrem, chlebem, taky pár balíčků "Oliho gumiček", jak radí reklama z Marlboro Country: "Správný chlap nevyjíždí bez ochrany." Hospoda "U Rady". Naplníme močáky plnotučnou dvanáctkou, vše zaplácnout česnekačkou, tradičním smažákem a vrávoravým krokem starého mořského vlka se odeběřeme jemně po půlnoci na opravdovou startovní čáru - Ostrava hl.n. Odpískáno a stvrzeno Skrivovým ryčením: "Na Ulánbátár!", umně prokládáno opileckou škytavkou. Oči se zaleskly. Na delší smutek není čas. Upadám do bezvědomí...Varšava. Obojí, t.j. počasí i my, jsou bídné. Do toho všeho Rusáci se svými "sumkami" sloních rozměrů. Brest - křik a zmatky, ale po pár hodinách se posunujeme blíž k Moskvě, to už na širokorozchodce.

Rusko

Běloruské nádraží, neuvěřitelné, ale na čas. Průklest mezi taxikáři-dobrovolníky, sumkami a ležícími žebráky. Později Bingo Gabriela a Vítův domeček se sprchou a lednicí. Zlatý Vít! Odchytl originál Sověta, ten mi půjčuje jejich passport, a tak mám radost z ušetřených dolárků. Stošedesát "bucků" je půlroční dělnický plat, a proto není divu, že si každý snaží přilepšit, jak se dá. Babušky prodávají své brufeny a ostatní léky mladým narkošům. Na koho narazíte, ten je tady taxikář, študovanější se vám nabízejí jako průvodci... Zbytek se povaluje s lahví vodky, jejíž cena je rovna pecnu chleba. Ten byl fajn, "kvitu" bych se nedotkl. Mám rád sluníčko. "Moskva je velké smetiště lidských duší. Není tady pro co žít, nejspíš umřela i Naděje, a raději se od rána pije.", značím si do deníčku. Taky jsme pálili červa bezpečně u Vítova baru, povídali si a byli chytří, když Švédové šoupli pátý Rumunům ve čtvrtfinále MS. Občihnout, co je nám důvěrné známé, z obrázků: GUM, Rudé náměstí, chrám Vasila Blaženého, Arbajt, Kreml a spícího Vlád'u, tentokrát bez fronty. Taky velvyslanectví a českou hospodu. Moc hezkým metrem na delfíní představení a nakonec nějaký park Juldy Fuldy. Taková pouť, jejímž vrcholem je "bunge jumping" za pouhých sedmdesát dolarů. Řada na dvě hodiny. Mladí ale čekají trpělivě. Vzhledem k oficiálním výdělkům je to relativita, se kterou by měl potíže i Mr. Einstein! Návštěva byla poučná i pro hostitele. Nás i je překvapila neexistence oficiálních telefonních seznamů. Voláte jen tomu, jehož číslo znáte. Obdobná byla situace s vnitrostátním jízdním řádem ...a vůbec, absolutní humus a beznaděj je "vyvážen" luxusem, který jsem neviděl ani v tzv. západní Evropě. A zbraně? O tom by mohl vyprávět Tom, jakožto basketář byl lepším cílem pro místního poldu "pod vlivem". Důvod: Nelíbilo se mu, že popíjíme Radegast a chroupáme křupky před jeho očima, ke všemu s úsměvem na rtech a radostí, že Oskar krásně hřeje. Takže ještě jednou si užít sprchy, baru, vyčistit objektivy, nabít nové filmy, nasoukat se do montérek, abychom zapadli, a můžeme vyrazit. Viťo, díky za vše, a doufám, že jsi stihl poslední metro..., jo, a nezapomeň vrátit pas (má-li nějakou cenu).

Připadáme si jako partyzáni. Zatím nikdo neodhalil, že zde nepatříme. Přeci jen bychom měli být izolováni od ruské reality - sedět v jiném vagónu stejného vlaku. Našeho souseda ale proklepli důkladně. Užíváme si klidu, čteme, chlastáme pivo a chodíme chcat. Takto máme strávit něco přes sto hodin. Po druhém dnu ostražitost opadá a my přiznáváme totožnost. Lidé jsou přátelští, možná proto, že je hostíme. Ale co je to za chlapa, který v šedesáti letech nezná chuť piva a po padesátileté službě u dráhy se s vámi podělí o měsíční důchod - dvě kila klobásy! V Moskvě byl poprvé, za synem, a už tam nikdy nechce. Ani se nedivím, že pláče... Pak se rozjel divoký večírek, sponzorovaný z naší strany Radkem, Myslivcem a Grant's, který měl být původně břišním lékem až někde dál... Bohužel nepřežil, ale chutnal. Poznáváme zákeřnost pravých decových stakanů, které nás víc a víc sblížují s obyvateli této pojízdné klece. Cesta ubíhá, je stále stejná. Trať a po stranách třicet metrů vymýceného lesa. Vlak staví co pár hodin a to je příležitost - pro nás, abychom koupili, co "les, voda a včely daly", pro stranu druhou přivydělat si. Něco na zub ještě máme, kdo by ale odolal hrnku tmavého medu a žlutoučkým palačinkám, velkým jako pravá italská pizza. Divíme se, natož pak Frantíci ve vedleším vagónu. Jejich Nikony nemají čas

vychladnout. My také ne! Spolucestující se mění, krajina je divočejší a vodky neubývá. Jako by to přesně znali, ti z Hudby Praha: "Lidi se rozcházej, aby se zase sešli..." Sem tam procupitá vlakem malý ušmudlaný žebráček. Je mi z toho smutno u srdce, ale to je tak vše, co s tím můžu dělat. Začíná realita. Instantní rajská, dost hnusná, a zbývá třicet devět hodin jízdy. Venku prší a uvnitř je dusno a lepkavo. Proplétám se vagóny a zjišťuji, že jsme to chytli celkem fajn. Jinde jsou morgoši, bordel a smrad. Možná, že tady taky, ale jiný, náš, ten mě už nevadí. Tak bazén, to bych si dal. Půjdu si alespoň káknout a umýt zoubky a tlapy. Ale až za chvíli, teď je mně fajn. Nemůžu spát. Časový posun, koňská dávka vietnamského čaje a taky dvoudenní večírek udělaly své. Vůbec, dnešní večer je něčím výjimečný. Všude je klid, nehrají rádia, nikdo nehuláká. Postavičky, teď už všechny ležící, jsou jednotně přikryty "bílým" prostěradlem. Monotónní zvuky vlaku a Měsíc, který vše krásně strašidelně nasvěcuje. Jako v márnici. Některá kupěčka k ní mají blízko. Děžurnyj rezignoval a já konečně usnul. A to tak, že tvrdě. Bajkalská perla je stejně skrytá v mlžném oparu.

Mongolsko

Po čtyřech dnech na pevné zemi. ULAN-UDÉ. Rychlík na Peking jezdí třikrát týdně. Dnes přífrčel ten pod čínskou správou a za pár hodin cesty do Ulánbátáru chtěli inkasovat přes stovku. Fuck you! Nastupuji na scénu s doplatkou. Příprava proběhla již doma. Ofotil jsem jednu gumovanou z pásma OS hl.n., jako obal použil lístek z cesty do rumunské Sinaje (1989) - komančské časy - vše je předtištěno v češtině, němčině a bratrské sovětské. Stará data byla zamazána inkoustem z rozstříhnuté náplně. Řádně jsem vše upatlal, mrknul do mapy, kde to vlastně chci, a pak strávil půl hodiny ukecáváním. Takže dál zcela zadarmo! Platnost lístku byla potvrzena přišitím místenky a origoš razítkem výdejny. Mám z toho velkou radost a stoupl mé padělatelské sebevědomí, vrcholící jízdami v místnácích Rudého bohatýra, kdy s vážnou tváří vysvětluji šoféru-průvodčímu, že pokud není blbý, zná přece nové cestovatelské permanentky. A on blbý nechtěl být. Nechtěli být neznalí novinek ani na vlakovém odbytišti, kdy po dopsání Peking, pozor - naškrábáno prupiskou na druhou stranu lístku, platíme jen místenku. Náš lístek Miláček se opět rozrostl o přílohu! Později to byla rarita, kterou jsem dostal každého, kdo se chtěl vychvalovat, jak levně nejel! Krajina kolem je nádherně zvlněná a posypána kameny jako buchta cukrem. Moc připomíná krásné Skotsko. Nauški - nikdo nic neví, nikde nebyl a nic neslyšel. Asi tady zkejsnem. Smrad, na který si už pomalu zvykám, a komáři, na které si nezvyknu nikdy. Naplácám se repelentem, komáříce odpudí, ale obrátím na sebe pozornost celé haly. Spát se nebude.

Ráno. Otevřou ofis a nastane hotové peklo. Pár bodyčeků, opět vše potvrzeno a přidělen zic. Stačila chvíle bojové nepozornosti a už se nemusím vláčet s kanystříkem. Škoda, měl jsem ho rád a čaj mi moc chutnal. Doslova vše má tady hodnotu. Jsem rád, že jsem odolal ranní hygošce. Asi bych přišel o ruce, kdyby dav uzřel pastu a zubní náčiní. Mám šest hodin. Dost času na snění a pozorování reality. Někdy obojí splývá ...Hranice. Už si dovedu představit postupy "nácků" při rasové segregaci! Čechy krásné, Čechy mé. Děkuji a klaním se všem pánům Havlům, Klausům... Mongolské odbavení bylo ještě horší,

všude sapíky, čumí ti málem i "do prdele". Když ale zašustíš, jsi všemu ušetřen. Smůla, že šustí skoro všichni. Pašuje se tady totiž chlast - 96% spirit. Malým vysvobozením je až Rudý bohatýr, takový malý Čingov. Náhoda! Měním skvělý americký peníz za tugrejty u "spoluobčana". Studoval v Blavě elektroniku, pak tady učil, a teď má superkšeft, říká. Taxíka, kterého startuje klikou! Ovšem, žije nadstandard a dá pár prima rad. Telefon otvírají v osm a tak ještě stihnu pokecat s místní studentkou, která se dívá, že se mi smradlavý bohatýr nelíbí. Prý centrum je krásné. Asi jsem ho minul... Fajn, dovolal jsem se. Jedna ze známostí navázaných z dob "dobývání ambasad" a častých cest do matičky Prahy. Měsíce před odjezdem byly vyplněny očkováním, sháněním literatury a hlavně nejrůznějších a nejnesmyslnějších potvrzení. Do Číny bylo nejlepší být opět student, Irán procestovat jako potulný pocestný, co nic nechce vidět a znát, získat AB-služebnaja= ruské vízum, znamenalo pracovat pro fiktivní firmu jako průvodce... Mistr Škach, "mongolský obchodník s českými potravinami", si mě pamatoval a dokonce nám dal k dispozici svou budoucí kancelář. Právě koupil dvoupokoják. Je k nerozeznání od našich sídlištních králikáren. Jak zvláštní, jak tajemné! Natlačit něco málo do bříška a šup do města, když to tady jezdí zadáro. Musím přiznat, že jednou nás chtěli vyhodit, ale na ISIC už neměli slov.

Jedeme dál. Z návštěvy ambasády se vyklubal fajn pokec o místních poměrech. Díky za pohostinnost, ne všude vás vidí rádi. Zpět do domečku. Stálé problémy se spaním způsobují hromadné vybíjení velkých švábů. Dosti hlučná bitva vyvrcholila kolem čtvrté hodiny ranní, radost sousedů dne následujícího... Ofis "lukuje" následovně: stěny natatřeny vrstvou odporně zelené barvy. Dvě vrstvy lina a tři koberců jsou proloženy hnízdy švábů. Koupelna se pozná lehce, chybí okna a na rozdíl od hajzlu ústí do "vany" dva kohoutky, které v kuchyni chybí. Jsou-li k mání, nutno se řádně rozcvičit, než se podaří vyvinout potřebnou sílu..., až na jeden, odvzdušňovací. Ten maká jako součástka z Rolexek. Stačilo lehce zavazit a po návratu máme bazén nejen my. Očekávaný krach na mongolském sídlišti se nekonal. Polocikánské rody pod námi skoro nepoznaly, že přibyly další skvrny na jejich batikovaných stěnách. Něco piva stařešinům úplně zakalilo oči. Vše zapomenuto. Další den a další Čech. Poslanec Tomáš Svoboda, účastník Konference o volebním právu, zcela určitě velmi, velmi důležité. Alespoň ale vím, že jsme v centru. Bloudíme Gandanem, což je takový smutný skanzen lamaistické kultury. Moc fajn, opravdu. Všude kolem bortící se paneláky a jurtová sídliště, oddělené jen prašnou asfaltkou s trolejbusy a šílenými nákladňáky. Mongolia normal! Pojíst, poděkovat, rozloučit se s dívenkou Caki, které se rozplývá sen bohaté budoucnosti, plynoucí ze sňatku s cizincem. Bečí a cupitá za námi až k nádraží. Let's go to China! Jedna moc krásná věc tady ale byla. Originál vyblejskaný, kde se vzal, tak tu stál Orient Express. Vše v něm fungovalo. Rádio, okna se dala stahovat i zatahovat, opravdu bílá povlečení, čistá toaleta... velký kus Evropy.

Čína

Ale vlak nečeká! Za chvíli už budou banány a melouši, které já tak rád. Zatím jen předpouštní prerie, sem tam jurta, kráva, koník či berouš. Za pár dalších hodin pouze velbloudi, (no jó, 21.7. 19:30, to vidím prvního). Kolem půlnoci probíhá "komančské odbavení". Tzv. ohlašovací povinnost, celní prohlášení, věčné posuny sem a tam, prohlídka pod i nad vlakem, uplácení a pašung. No, nemít nová víza od ochotného pána Šenovského, nejpíš by to stálo hodně penízků... a vztekem bych se asi poslal nebo by mě zastřelili... Člověk se totiž musel postavit a vše si nechat líbit. Šustit by jsi musel nejspíš mnohem hlasitěji než v Mongolii. A v tomto duchu proběhne Čína celá, ale to teď našťestí nevím. Naopak! Odpoledne se objeví část 6.600 km dlouhého hada. Jediný objekt na Zemi, viditelný pouhým okem z Měsíce - Velká čínská zeď. První dojem, i když jen z rychlíku, je fakt mocný. Peking - couráme nádražím, klikyháky všude kolem jsou nám dost cizí. Stejně je to i s kulturou. Konfucionismus a mocná hradba kamení, téměř dva tisíce let odlišného vývoje! To nemluvíme o "strýci Maovi". Takže se není čemu divit! Melouny jsou ale opravdu tady. První kup končí útekem z obklíčení. Hádky ohledně cen budou na denním pořádku. O.K. Bus č. 20 a mastnácký hotel s třetím "independent" patrem obývaným hipíky, backpackery, čundráky a podobnými fajn hovádky. Záchrana ve dvanáctimiliónovém městečku! Rady, vyptávání, debaty, vše končí u piva. Čínský lahváček je větší bráška těch našich půllitříků. Věř či nevěř, je ho tam přesně 0.64 l. A za jeden dolárek ti jich vyloží i osm. A to je zlé, moc zlé... Pomalu na Peking padá mlha... "Ráno po zákrutě" a vyprošťovacím pěníkovi osedláme kola a postupně to vše zkoukneme. Zakázané město, Letní Palác, White Pogoda, místní tržnice, pouliční oslavu narozenin končící divokou noční jízdou... Samo, že i Zeď jedeme obhlédnout zblízka - Mutianyu - dlouho jsem se už tak nezapotil. Páni, je to ale dílo! Egyptské pyramidy jsou pro mě symbolem opravdové roboty, ale teď jsem jemně na pochybách! Pěkný výlet hodnotíme opět u misky opékané rýže a nezbytného točeného. Je sice dražší než náš dělnický lahváček, který je naopak cenově daleko výhodnější než čínské sračky "jako" Coca-Cola, minerálky ...napodobeniny, mající daleko k originálu. Stejně je to i s elektronikou, oblečením, všemi spotřebními věcmi. Stačí málo, z ADIDAS je ADIBAS, snad kvůli ochraně značky. Kvalita bídná, ale "byznys je byznys". Snad, tomu totiž ani za mák nerozumím. Poláci a Turci ano. Jejich balíky jsou větší než sumky, a to už je co říct. Legrační je, že největší šmelící tržnice je ve čtvrti ambasád. Holt, pod svícnem bývá největší tma nejspíš i v Číně. CD-čkám jsem neodolal. Kus přišel snad na 25 kaček. Asi na nich není co zkazit. Slouží dodnes.

Čas běží... Ještě se stihnu zapsat na Kumingskou Univerzitu. Obor? No přeci angličtina-čínština, z které umím jen pár pochybných vět, ale účel je splněn - čínský studentský průkaz otevírá dveře do všech památek daleko levněji (někdy až neuvěřitelný padesátinásobek!). Jistě, vše jsou falzifikáty, na opravdové studia jsem přiblblý, ale jak se říká: "Devět desetin moudrosti je být moudrý v pravý čas". Proto si značím: "Co neseženeš na Západě, pořídíš levně buď v Číně, nebo u ruské mafie, jak se ukáže v Pakistánu". Ale to už upalujeme na vlak a provází nás opět slzy. Tentokrát je to mladý jihokorejčan, kterému imponovala má sluncem vyšisovaná blond'atá palice. Pořád zval na drink, hladil mě a nejspíš

se už viděl, jak do mé ubohoučké kloáky cpe tu svou šišku. Papá, hošíku! Já na to nejsem. Nalodění, uvelebení a překvapení. Tři pražští chlapíci. Pét'a, Lád'a a Filip. Takže, pane Poláčku - Bylo nás pět!

Xi-an zdá se čistější než obrovský Peking, také dražší. Místní specialita "čína-hamburger" je ovšem skvělá malá čínská léčka. "Very hot" - vydezinfikuje dutinu ústní, pobije bacily ve střevěch a řádně rozpálí kotel. Však kdo chce hasit, musí hořet! Takže zase u piva. To je na ní plusové. Zápor jsem poznal po pár hodinách, když perilstatika dopravila hmotu až k svalstvu zvanému svěrač řítní. Výkaly opouštějí mé útroby, z očí se derou potoky slz, huba zkřivená bolestí, tělo orosené potem. Pálí jako čert a není to pusa. Co je to? Nový den. Taracotové vojsko - jeden z nejvýznamnějších archeologických nálezů 20. století. Stále se na něm pracuje, neboť lokalita byla objevena až v roce 1974. Spolu s originál hrobem nejvýraznější postavy dávných dějin - Chin Š'chuang-tiho - to jsou věci monstrózní. Znovu si snažím představit sílu Pána, který bez telefonu, faxu, masmédií, pevných a rychlých asfaltek, o letadlech nemluvě, dokázal udržet a řídit tak rozlehlou říši. Srovnání snese snad jen s Tchajpanem. Ale to je o pár století později. Dnes je půlka prázdnin pryč. Mé "vakace" jsou však ještě v plenkách. Nebudou mít délku Verneových dvouletek, přesto je času dost. Cítím to. Po pravdě řečeno, jsem omezen jen penězi a smutkem. Výslednice těchto vektorů má jistý směr - Frýdek-Místek. Velikost je neznámá.

Toulám se městem sám. Víc příležitostí k seznámení. V úzkých uličkách Velké mešity září cyklistický dres - Němec, rozený Čech, je na cestách přes rok. V podstatě opačným směrem, proto vyměňujeme informace, on lepší duši. Fajn chlap. Obědvám v učitelské rodině. Náhodné setkání? Jedna z mála postaviček, mluvících anglicky, své výhody využívá k pokusu ukecat mě ke koupi dědových obrazů. Jsou moc pěkné, zajímavé, ale neskladné. Slibuji, že napíše a pošlu peníze. Smutné, vím, že lžu. Oči jim všem svítí nadšením a nadějí... Někdy asi musíme lhát... Ve vlaku směrem k Shaolin obdivuji snad sedmdesátileté děduly, jak mrštně skáčí po sedadlech, odložených prostorách, plazí se v uličkách se snahou ulovit co nejpohodlnější místa. Jsou jako opičky. Samotná meka bojového umění je komerčním prasečím doupětem. Všude bordel a automaty na Colu. Historii a mé představě odpovídá jen panoramatický film v místním kině se stylovou hliněnou podlahou a pár lavicemi. Vesnička žije jen ze jména a připomíná hornické učiliště nebo lehčí lapák. Díky odpadkům a bahnu je tady kolem tolik moskytů, že upouštím od záměru přespat a shlédnout ranní rozcvičku. Dáme si alespoň oblíbenou "páku", tedy oblíbenou mezi Číňáky. O fous, ale nerozhodně. Ctí nás skvělými vegetariánskými plackami, my na oplátku platíme českou pětikačkou. Omladina má nádhernou radost! My také. Ještě se umocní, když nacházíme všechny věci na pokoji našeho pochybného hotelu a vzkaz od Pražáků. Pomohli jim naše legítky a tudíž zítra pokračujeme spolu. Zbytek dne využívám k hygieně, spařím se ve žlebu a strouhám vousy. Celý obřad není nepodobný vesnické zabijačce. Jen uvařit kroupy. Long man caves. Moc krásné jeskyně s postavičkami budhů různých velikostí. Jsou jich tady tisíce. Smůla, všechny bez hlav. Památka kulturní revoluce v padesátém sedmém. Mezi těmi největšími natáčí televize. Hodně, hodně daleko od Shaolinu, ale přeci vidím to, co jsem si přál. Opravdové mistry boje a disciplíny. Vlhko a dusno je mnohem hustší než v Beijingu. První podlehla lékarnička, celá zplesnivěla.

Penicilinová koule letí dokonalou balistickou křivkou do křoví. "Ať žije tramping!". A to míříme do jedné ze čtyř čínských pecí - Choing-qing.

Cesta se protáhla, což mě vůbec nebralo, protože se změnila krajina. Kopce, skály, rýžová terasovitá políčka s vodními buvoly a od kolen až po krk zanořenými zemědělci. Prý byly i nesrovnalosti s lístky, šly mimo mně. Byl jsem pevně zaklíněn mezi čínskými druhy a vychvaloval jejich rýžovou slivovici. Zakoupit plaťbenku. Zdýmadla, všude kolem Dlouhá řeka. Nejkrásnějšími scenériemi plujeme v noci. Budí nás, spíš kluky, čínské žvásty a ostré hledáčky. Mě naopak jadrné české kurvování, že nemohou spát. Ráno, raničko, až vyjde sluníčko... Hotové peklo, prý. Usídlili jsme se na střeše naší parolodě. Kluci zmizeli, mně je tady fajn. To jsem ještě zahříván zjištěním, že vlastně nemusím do nebe, když mi "horúčava" nevadí. Přemýšlím, uvažuji, plánuji, miluji, fotím, opaluji, těším se. Ohromnou radost mám z mé diety, kterou dokonale dodržuji. Ráno banány a meloun, když Oskárek zachází, tak nudličky, pivo a pivo. Po páté zavládne vzrušení na palubě. Jen mezi bílými. Místní vysvětlují: "Vás se ta mrtvola netýká. Je to vendeta nebo zlodějina." Cítím, že obrázek plovoucího těla bez rukou a s břichem poznamenaným něčím na způsob harakiri se zabydlel v některém koutu kulaté myslivny. Jsme o den dál. Co přinese řeka? Hádej. Další, tentokrát kompletní tělo tiše a způsobně splývající po proudu... Kotva se zakousla a my málem zcepeněli. V uličkách hnusného města se horký vzduch jen tetelí. Všude prach, písek, kameny. Ohromně podobné ostravským haldám. Rychle pryč. Šílená jízda autobusem hrůzy měla v sobě něco hezkého. Jemně po půlnoci si přisedla "princezna". Opravdu hezké děvče. A co víc! Nesmrděla potom a pyžmem. Pravda, nebyla to ani Nina Rici či Dior, ale přeci jen vůně. Taková těžká šmigrustovská voňavka. Když si ustlala na klíně a jemně složila ručky na mé makovici, zjišťuji, že můj slepýš neztratil schopnost metamorfózy v anakundu. Pěkně nahlas se podělím o pocity s kluky. Tiše závidí. Paráda. Ne že by to bylo bůh ví co, ale lepší než vousatí chlapi či hluchoněmý přiblblý Číňák s tikem vedle Réti!

Svítá. Konec idylky, šup z busu ven přímo do křoví. Další rozkoš! Pěkně se vysrat. Čistý jako novorozenec, zcela připraven podívat se do očí velkému Budhovi. Přes sedmdesát metrů vysoký monolit je zastíněn jen kolegou na Barmě. Ale tento je sedící a tudíž u mě vede. Hlava ozdobená bambusovým porostem, když ukročíte ze stezky, ocítáte se uprostřed džungle. Rovnou by mohli točit třeba Četu. Po pár minutách a mnoha schodech si posvačíte na Budhově palci a pak kvapně rychločlunem proti proudu zpět. Není i ta Čína parádní? No není! Něco na mě leze, a tak se potím pod ochranou moskytiéry a opravdových mnichů v klášteře Čistého vzduchu. Společně i poobědváme. Podává se specialita - tisícileté vejce. Černý žloutek a rosolovitě průhledný bílek působí divně. Chutná, ale denně jej mít nemusím. Trávíme u potoka. Koryto je úplně neuvěřitelný přírodní tobogán, záleží jen na odvaze, kolik kaskád zvolíte. Dobývání vrchního toku už připomíná populární canyoning. Hlavně ale přechází z oblasti odvahy do holé pitomosti. Ucho se utrhne..., "bambusové šplhadlo" se láme a krásně, bezbolestně projíždí masem mezi palcem a ukazovákem jako projektil. Opět pod ochranou moskytiéry. Bavím se

tím, že odblaňuji hroznové kuličky, velké jako dýně a zkouším se přežrat. Noc je divoká, krásně jsem musel propucovat ledviny.

Vynecháváme Mt. Emei (3099) a míříme do Chongdu. Velké město bez šance, zdá se, získat levné ubytování. "Black coffee" - jediná možnost. Komerčně využitý atomový kryt by se hodil jako předloha pro Kavku. Vlhko, humus, krysy a něco neidentifikovatelného navíc. Volím lépe vypadající babské "sprchy". Pavouci a hrozný sajrajt, stojím na dvou cihlách, kolem plavou vložky. Tragédie vrcholí upadnutím mýdla do této stoky. Nemohu se rozhodnout, zda obětovat kus zásaditého šlehaného tuku, či riskovat uhnití ručičky. Jelikož je mýdlo Reťovo, zavřu oči. Fajn, nezasyčelo to. Pryč z hotelu hrůzy. Na vzduchu je nádherně. Soukám do hlavy jednu banánovou palačinku s jogurtem za druhou. Okolo vás provádějí človíčky různá dechová cvičení, hrají domino, mávají mečem a dokonce se objeví taneční páry. Působí to pohádkově a ne atmosférou městského parku. Nenechte se oblafnout! Pozor - Čína všude kolem! Návrat do reality je takový. Koupit lístek? "Jak lvové bijem o mříže...", které brání vchodu do banky. "Travel check", pánové, tak to až zítra. Tak končí pokusy o výměnu peněz. A samotná pokladna? Račte si vybrat, je jich tady asi pět. V první prodávají dnešní lístky, další na zítra, pak je tady dělení pokladen dle třídy, cizinecká pokladna... Nejparádnější ale je, že se mezi nimi musíte pohybovat městskou hromadnou v pětimiliónovém městečku. Našli jste tu svou? Nevýskejte. Nic to neřeší! S lístky se dá totiž krásně šmelit. Dále jazyková bariéra. Prostě, nepotká-li vás Fortuna, práce možná i na dva dny. Moje Štěstěna mele dokonale anglicky, obstojně čínsky, je ochotná pomoci a hlavně je tady! Ne tak Réťa. 14:03 se loučím s Pražáky a taky pomalu s odjezdem ve 14:15. Teď, o půl třetí, už definitivně. Tak tady opuštěný, uveleben na dvou báglech, sepisuji tyto žvásty a doufám, že se pan basketbalista zjeví. Má čas. Další šíp přistaví až zítra. Ze všeho nejvíc mě štve, že nejsem ani vytočený. Pěkně mě ta Čína blbne.

Už jsme opět dva. Odměnou jsou zatím nejkrásnější trhy s dýmkami, mačetami, různými bůžky a zaručeně všeléčivými lektvary. Před hotelem hrůzy potkáváme další oběti nastávající noci. Dva Slováci. Kecáme dlouho přes půlnoc. K ránu mě budí pískání krys a svědění štípanců. Sprchu si dnes odříkám. Tak už to hvízdni, Číno! Vybojovat místo není také jednoduchá záležitost. Dnes jsem ale uzemnil okno. Osm hodin z pětadvaceti je za námi. Vedle mne leží, sedí, skáče, pije a blije dvouletý prcek, který je neuvěřitelně šikovný a taktéž neuvěřitelně zasviněný. Krajina se mění, je suprácká. Hory, mosty, tunely. Moc pěkná čínská hra spočívá v hromadném vyhazování skleněných láhví v tunelech. To je najednou smích! Další vlna radosti se šíří vlakem při vjezdu do průtrže mračen. Noc. Vagóny se proměnily ve fekální vozy. Člověk si přivykne. Něco válcovitého mám pod nohou. Flaška to být nemůže. Tu už má nejspíš někdo v oku. Šoulám nohou sem a tam. Ozývá se pláč. Trhnu sebou a hledám čelovku. Zářivky tady sice jsou, ale asi nekoupili ani kyblík elektřiny. Kužel světla nahmatá dvě mimina. Jen tak, nahá, leží v tom bordelu. Zájem se ale stočil na baterku. Zase jsem se dopustil taktického prohřešku. Dokonale se probouzím, když mi na hlavu přistane kámen. Celkově se ochladilo a je zataženo. Raději si vybojuji zatažení okna. Probíhá zátah jako hrom. Vyčouhlý Anglán vysvětluje - drogy. Mně se to ale nezdá, to

by ho nejspíš odbouchli na místě. Vystoupili jsme. Opět na vzduchu, relativně volní. Banány jsou tady levné, igelitka tak za pětku.

Stone Forest - kousek od vietnamských hranic. Pěkrásný "kamenný les" o rozloze okresu. Po dešti se vrhám do tohoto skalního města a rád se ztrácím. Je to tady úžasné. Poprvé na vlastní bulvy vidím rozlehlá pole s canabisem. Tak to asi měl ten čahoun pravdu! Další den podnikám delší výlet "lesem". Jezírka, buvoli, krásné květiny a nepříjemný hmyz. Cestou zpátky si v krejčovské boudě nechám spravit kraťasy po dědovi Mojžírovi originál latami. V uších slyším jeho: "Pepíku, já byl nejdál v Brušperku a taky žiju. Krumpáč bych ti dal do ruky." Vím, že to tak nemyslel. Vše se mně začíná zdát normální. Je na čase změnit oblast. Směr Tibet!

Jedeme jako praví bílí Sáhivové. Pěkně vzadu, poloha vleže. Dokonce i šofér je klid'as. Cestu kazí jen nějaký chrchlala. Dali má být čínské Kathmandu - heprý! Samé trable. Po scéně "dva buzíci", máme sice levnější pokoj, ale všichni se nás teď bojí. Je tady levný ananas a místní čučo. V nočníku vyrábíme "bowli". Couráme městem ve stejných uličkách, s kakočem v ruce, zajíždáme žal nad nevyřízením tracking permitů a pravidelně doléváme čučo. Tuto noc šíleně řvali psi a hotel-bába nás zapomněla vzbudit. Tudy cesta do Lhasy nevede!

Další pokus - Zhongdian - stop! Bez TP nekoupíte lístek, všude vás kontrolují. Povolení se vyřizuje nejbliže v Chengdu. Potom v Beijingu a nakonec to je tak, že nejste-li členem organizované skupiny s čínským průvodcem...

Tibet

Už to ale není Čína. Krásné kontrasty. Tmavě modré nebe, sytá zeleň a lidé zajímavých obličejů v krojích pastelových barev. Obrázky, jaké jsou vidět v knihách o Peru. Tady se mi moc líbí. Guidebook praví, že cesty do Tibetu ze Sichuanu a Yuanu patří mezi nejdívočejší a nejnebezpečnější na světě. Je to ale výlet sám o sobě. Nepatříme mezi pár dobrodruhů, kteří tady tráví mnoho času pokusy o probití se nekonečnou hradbou hor a byrokracie. Ještě svitla naděje! Tasím poslední zbraň. Pro tento případ v čínštině zhotovený opis živnostenského listu na průvodcovství. Polda váhá, chce 20 dolárků, šahá po razítku. Když ale dodá, že zavírá oči a ať počítáme s další "taxou" (rozuměj síla, která zavře oči a pozvedne ruku s beranem) v Deqe, která leží o 180 km dál... , padají dvířka klece. Poděkuji a jdu si dát smažák z jačího sýra, který se tady jí nasladko, s cukrem. Nic zvláštního, ale uklidnily se nervičky.

Opět změna. Původní trasa je z důvodu deště nesjízdná. Bereme tedy jinou. Stačila! Možná jsem rád, že přšlo! Nebeská stoupačka po uježděné hlině, sesunuté úseky, tisíce zatáček ...Šílené, ale nádherné. Přesedáme. Po hodině opět. Chybička se vloudila a my jeli nazpátek. Po partičce kulečnicku uprostřed deštného lesa stopneme frézku a vrátíme se na ranní start. Správný směr, správný šofér, správná pohoda. Projíždíme zatím nejkrásnější scénérie. Vodopády, skalní průrvy, padající balvany. Údolí kolem jsou rozdělena stovkami malých políček a uprostřed jako ostrůvky vesničky. Moc krásné!

Přijíždíme do hornické vesnice. Všude dým a kolem desítky komínů, plivajících různobarevné plameny. Jako ve strašidelné pohádce. Nudle, vajíčka a pivo, které nechutná. Možná jsem nemocný, ale v horách si mě už ochočil čaj. Nejlépe jasmínový. Tlačence a presu se dnes neúčastníme, obešli jsme nádraží. Zato jsme svědky sílenosti. Polda řadí a uklidňuje dav elektrošokem. Je mi na blití, když snad na tři metry vidím v očích mladé mamky zvířecí hrůzu nad visícím damoklovým mečem. Co byste zvolili - ránu demobilizérem nebo umačkání kojence, který bohužel vyčnívá? Mimochodem, najít utopené mimino se vám určitě při průjezdu Čínou podaří, i když o to nestojíte. Nekoukejte moc do kašen! Končí tam mnoho nechtěných holčiček. Jako kořata! Je to výsledek umělého udržování porodnosti a sociálně-ekonomické zrcadlo země. Mám z toho špatnou náladu. Čurák jeden policejní zkurvený. Myslím celý svět! Choulím se u hajzlového výklenku pod umyvadlem, které chybí. Kapající trubky jsem zablindoval žvýkajdou. Přes Reťu, který zvolil stranu blíže k perónu, nejprve proběhne asi pětičlenná rodinka, později ho přiomráčily jejich zavazadla.

Začínám mít Číny dost! To, co bylo týden, dva k smíchu a nezvyklé, je nyní otravné a nesnesitelné. Chlápkovi vedle, který mě živí jablky, přivírají pazoury do dveří, krev stříká kolem, nehty jsou zašlapány. Je mi ho líto, a tak z trosek dřívější lékárny tahám obvaz a tinkturu. Tamtamy roznosou zprávu o bílém doktorovi. Nezbývá než věřit, že my nebudeme nic potřebovat a po vyplývání obvazů rozdat pár acylpyrínů jako neškodné placebo. Opět Chengdu. Chce se mi brečet. Vzpomínaný TP dostaneme jen s letenkou do Lhasy. Končí platnost víza, mám této země dost. Dalajlámu také vyhnali... Válečná porada. Na obzoru další noc v "atomovém hotýlku" - raději se ožíráme až do rána s přímá kluky od Bordeaux. Letištní hádka ohledně další taxi. Už nebereme ohledy na nic a nikoho se šikmými kukadly. Rolujeme. Pak racek zamává křídly a slova tady končí... Tiše čučím, nalepen na sklo, zapomínám dýchat a obdivuji opravdové hrdiny, ztracené kdesi dole v oceánu skal a ledu. Nelze trvale žít na křídlech spokojenosti. Problémy s naší "cestovkou", umocněny nevyspalostí a snad i smutkem z přistání, ústí ve fyzické napadení čínského lumpa nezkroutným ostravákem. Ale vybojoval!

Čtrnáctihodinový spánek dává zapomenout a objevujeme Potalu a Norbulinku. Obojí, vlastně vše s výjimkou Jokghangu, je poznamenáno turistickým průmyslem. Jste uprostřed Tibetu, bývalého kulturního a společenského centra, domova i hřbitova všech těch dřívějších Dalajlámů, a přesto se cítíte jako na burze u Černé louky. Trošku smutné, ale proč by se právě tady měl zastavit čas? Kdo chce a dá si práci, tradici najde. Třeba jen opravdový jačí jogurt nebo chang nakvašený ptyalinem ze slin, mají co říct.

Stop je mizerný, krajina ohromující. Později zjišťuji, že Velký Himaláj jsem si dokázal představit, vykreslit pomocí obrázků a knih celkem pravdivě. Tibet ne - je mnohem, mnohem tajemnější.

V Shigatze, co se týká architektury, králi Tibetu, panuje zmatek mezi cizinci. Bus do Kathmandu jezdí 3x měsíčně a vůbec není lehké sehnat "tikety". Uvažujeme o basecampu Mt.Everest, ale dobře vyzbrojeni Frantíci byli horou odmítnuti. Mnoho sněhu. Je ještě brzy. "Hiking" po okolních kopcích mě

dostává do kondice. Krásně si užíváte sluníčka a výhledů. Tibetská plošina má průměrnou výšku 3.900 m.n.m., takže obojího je nadstandardně! Po pár dnech mám barvu jako pravá tibetská babička z tržnice. Bělocha připomíná jen kůžička mezi prsty a žilkovitě probledlé vrásky na čele. Ale tak to asi "muší bejt". Zase kousek popojedu. Fleka mám na motoru, bágel bůhví kde. Situaci nejlépe vystihuje věta přemožitele kanálu: "Já su tak šťastnej", pravil Venclovský jadrnou moravštinou, když ho vytáhli z moře. Šoféřská pauza. Pustina, hory, linka vedoucí někam a dva stany. Cítím, že právě tady je kousek duše syrového Tibetu. Vstupuji, spíše vpadávám do jurty. V hustém dýmu jsem přehlédl schod. Pravé peklo. Topí, spíše čoudí se tady sušeným jačím trusem. Nezvyklá návštěva, vše utichlo. Pauza. Žádám chang.

Topič přestane pumpovat měchem. On se u pece musel narodit! Pohádková bytost s nádhernými "dreadlocky". První dojem. Jsem obsloužen a zároveň sledován. Cítím se velmi jistě, přesto ne povýšeně. Dlouhý doušek. Spokojený výraz. Oči pomalu častují a každého zvlášť tiše a uctivě zdraví. Lucifer se zvedá a nalévá další misku osobně. Nabízí sušené kozí maso a nekvašené placky. Našel jsem TO, proč jsem tady. Vyprávíme si, každý ve své mateřštině, své příběhy. Nevím, co říká, ale cítím, že konečně někdo nežádá peníze a nestěžuje si na těžký život. Ač by na to měl nejspíš opravdu právo! Rozkoukávám se. V rohu se vyrábí tibetský čaj. Máselnice, do ní "čerstvý" teplý čaj, půl hrnku soli (!!!) a z hroudy pod stropem pár lžic. Dobře prošťourat a můžeme nalévat. Chutná odporně, ale asi vědí, co dělají! Ze stejné hroudy je urván kus a pár zručnými tahy vyrobena svíčka! Taky si hroudou můžete potřít placky, pokud vám nelezou suché do krku. Další čaj odmítám, vítám však chang! Zcela nedůstojně vše důkladně okukuji. Nevadí jim to, naopak, baví se a předvádějí. Podáváme si ruce. Šofér troubí. Dostávám balíček na cestu. Už jsem tady dlouho i na tibetské poměry, kde čas je odměřován lidmi. Nadšením, alkoholem, možná nadmořskou výškou, nevím přesně proč, ale jemně boskán šéfkuchařku na líc. Peklo upadá v nádherný smích, jsem zajat a stačilo málo, zůstal bych. Alespoň na chvíli v opravdovém světě! Když mi mávali, měl jsem příležitost si prohlédnout LIDI ve světle. Byli zamazaní a moc hezcí. Řidič se směje, jsem posazen vedle něj. Vážím si toho. Jako ve snu si vše přehrávám. Jasně slyším srkání, mlaskání, cítím i hustý a štiplavý dým, protože mi slzí oči. Zbytek cesty se mnou není řeč. Také doma je to jedno z mých nejoblíbenějších soukromých představení. Rád se o něj dělím, ale vím, že to není ono.

Přehoupneme se přes sedlo ve výšce 4.500 m. To už je nový den a nový truck. Kolem zasněžené šestitisícové vrcholy. Sakya je krásná, ale dopravním uzlem určitě není. Hezkým zážitkem je lekce troubení na snad čtyřmetrový obřadní roh, udělována mnichem v purpurovém hábitu a svítivě bílých adidaskách. Chvilé čekání vyplňuji misionářskou činností. Učím děcka smrkat do papíru. Všichni z toho máme švandu. Stáhnou se tady i dospělí. Z obyčejného snoplení je tady společenská hra! Dospělák mi stopne nákladřák a tak to uháním spolu s Němcem a hezkou Američankou dál, nad kotníky v blátě na korbě vojenského speciálu. Dvacet kiláků pěšky, zase korba, tentokrát plná lidí. Je tady i Reťa. Nejvyšší sedlo 5.220 m. je důvodem k zastavení, modlitbě a rozházení posvátných textů na malých papírcích.

Alespoň se mám důvod vrátit. Měl bych sesbírat to "smetí", vysvětluji si evropskou logikou. Nebo že by ne? Dobrá, přijedu si zase "hodit"!

Tingri west- ano, ano, jedeme na západ a stále platí pekingský čas. Ráno o půl osmé je tma jako v ranci. Vesnička je vstupní bránou do základního tábora Rongpoche. Odrazový můstek ke zdolání Everestu ze severní strany. Je tady předvoj ruské expedice, fajn atmosféra, chundelatí jaci, dobrý jogurt, dva srandovní Amíci -"cyklisti" a hlavně výhled na Chomolungmu ze záchodu, pokud si nezabouchnete! To je paráda! V klidu si tlačíte, bránice napomáhá břišnímu lisu a vy kulíte oči na velikána! Romantika. Tak se válíme, jíme a čučíme na hory. Sem tam si bafneme tabáku. No a bez debat chang! Absolutní pohoda. Večer dorazil cyklista "A", totálně na sračky ožralý, ale šťastný. Sehnal špice. Kola koupili až tady ve Lhase, a tak jejich jízda znamená dva dny vpřed kolmo, den či více stopem zpět, vykšeftovat, co zrovna ruplo... Berou vše sportovně. Coubertin by měl radost. Žádní rváči o bednu, hlavně přežít. Pěkně si svůj výlet vychutnávají. Šéf hotelu Everest nás zaměstnává. Návrh a malování poutače jeho restaurace a lodge. Velká pocta. Dělal jsem už na mnoha místech, ale v Tibetu... Práce vezme celý den, jsme krmení, napájeni a další ráno nám půjčuje své muly. Vše gratis! Tak si odíráme zadky a lýtka v sedlech a klopýtáme blíž k Hoře. Kazí se počasí. Škoda. Musíme zpět. Záhada je objasněna! Šéf "mluví" rusky a anglicky, ale písmenka mu nic neříkají. Mrzí nás pozdní odhalení. Byla by přča tam načmárat něco zcela jiného... Alespoň se tedy podepisujeme. Není hlupák. Porovnává předlohu a odhaluje "něco navíc". Doufám, že je po odjezdu nezačmáral!!!

Už druhý den ani auto. Ještě jedna revanš od šéřika. Ukecá jednoho truckera a za pár šupů jedu. Myslel jsem, že mě už nic nepřekvapí, co se týká cesty, ale chyba! Lije jako z konve, gumy kloužou, auta havarují. Naštěstí nejsme aktéry. Spíše postiženými. Včera se totiž sesunul, říkali tomu most, a tak nákladřáky naváží kamennou drť. Bohužel, poslední 3 km musí couvat, páč se není, kde otočit. Kdyby nepršelo, je fajn. Tak je ale zima a z kabiny bazén. Sjíždíme tři tisíce !!! výškových metrů. Přibývá pěkných barev, květin, tmavě zelených lesů. Neprší, jen se všude kolem krásně paří. Ptáci řvou. Nejkrásnější sonáta na světě! Rekapitulace. Čína je Čína! Můžeme říci, že mě to tam už znova netáhne. Pokud opravdu nejste budoucí čínolog, kupte tu nejvyšší a nejdražší publikaci. Ušetříte nervy, peníze a uteče vám jen pár zážitků, které se dají zažít i jinde - až na některé... Tibet, ten miluji. To ale není Čína.

Nepál

Jen si vyslovte Nepál. Pěkně pomalu. To zní, co? Kodari, hraniční městečko, vonící česnekem. Dáš 25 \$, dostaneš měsíční víza, vstupenku do ráje. Ještě posunout hodinky o 2.45 hodiny zpět a můžu začít zkoumat místní zvyky. Kde? V hospodě přeci - nepali (jablkovice, která se pije ještě teplá) chutnala jak mně, tak i místním tirákům. Řvali u podivných společenských her přes půlnoc, pak blinkali, no a potom se vyjelo. Stojíme před každým stavením, útroby busu se pomalu plní pytlí rýže, všudypřítomným česnekem, kořalkou, topným dřívím, slepicemi, sem tam dítě. Do Káthmandu něco přes 100 km. Tak na

dva dny! Nastala ale velká změna. Poslední zastávka, šofér posnídá a už to fičíme. Je se, na co dívat. Místní dálková doprava je podobná cirkusu. Auťáky jsou vně i uvnitř ověšeny všelijakými papírky, stuhami, vlajkami a různými typy zvonečků a cingrlátek. Malůvky bohů, zvířat a nalepená zrcátka. Nezbytné jsou vonné tyčinky, plastoví Šivové a staniolové řetězy různých délek. Že okno ztratilo svou funkci nikomu moc nevadí.

Šofér je opět kretén, což spolu s kombinací rozbité "vozovky" má za následek, že se chovám zcela dle povídky J.Grossmana: "Klekl na kolena a děkoval Bohu, že jízdu přežil". Ale to už je Káthmandu. Vítá mě sluníčkem. Velké město, kapánek jsem zapochyboval, jak se tady sejdeme.

"Penkejkové" hody mají za následek totální přežrání a následnou neschopnost pohybu. Tak končí den první! Dnes začnu opatrně. Anglická snídaně se Skot'ákem. Vyklubal se z něj fajn part'ák a pašerák haše. Dlouho drbeme, načež odpoledne doháním, co se dá. Oprat sebe i kalhoty na G.P.O., kde se místo s dopisy setkávám s panem Retem. Kecáme, brouzdáme městem, okukujeme trhy, kde se dá sehnat a vyměnit snad vše potřebné. Měním mapu Číny, byla kvůli latince nepoužitelná, bundu, na které odešel zips do věčných lovišť, vaříč, kterým jsem si několikrát nedobrovolně zkrátil afínu, a původně ho chtěl darovat nějakému opravdovému nepříteli... Stávám se majitelem několika fajek a jiných hulítek, náramků, různých kostí a kamínků. Vše zaručeně pravé, jistě. Proti zimě kupuji za pár krejcárků vestu a bundu z jačí vlny (překvapení je velké, když ekvivalentní zboží je vystaveno v brněnském zadním traktu za desetinasobnou cenu). Taky nezbytná "bírka" - svinutý tabákový list omotaný nití. Vše ruční výroba. Nejgeniálnější dárek. Co ten potěšil lidí a nadělal škod! Hlavně kombinace se "zakládačkem" (silný žvýkací tabák). Přes všechna lákadla, město zůstane městem!

Busem do Dumre, sehnat truck a přetrpět šestihodinovou pouť, vmáčknut mezi pytlí cementu, záchodovými mísami (?), trubkami a železnými pruty různých tvarů a délek. Pár zastávek, na kterých se vše vyloží, je nalezen požadovaný nesmysl, vše napresováno zpět. Většinou tak, že to příští "nutné" je opět zcela zahrabáno. Bírka a zakládaček skvěle nahrazují chang a posunují hranici snesitelnosti. Kolem krásné hory, zatím spíš tušené než viděné. Dojíždíme za tmy a poslední hodinka Camel Trophy se mění v duševní orgasmus. Světlušky v takovém množství a s tolika "luxy" lze snad vidět jen tady! Vypadá to jako vánoční rej a mně se Bůh ví proč promítají v mém osobním kině Ladovy zimní obrázky.

Vzbuzen kohoutem a zpívajícím personálem. Nelze než mít skvělou náladu. Pracovní snídaně, obšlehnu si průvodce a tím uklidňuji svědomí. Prakticky mi není k ničemu. Start. Brzy doháním Anglány a nechávám Ret'u skrytého před deštěm za sebou. S domluvou: "Asi tak za měsíc v Delhi", zůstávám sám. Toužil jsem po tom. Nádherná makačka, vodopády a dravé potoky. Visuté mosty Nepálci vytvoří jen tam, kde proud či hloubka jsou nad jejich síly. Chatrče, políčka, vyhýbačky s jaky a nezbytné zdravičky s nosiči "namaste". Nahoru, dolů, nahoru, dolů. Tělo dostává svou dávku, proto ani neprotestuje, když se mě ujme dvanáctiletá nádherná holčička. Nakrmí, umyje, uloží, přečte pohádku... Je před sezónou, která mění tento nejpopulárnější "trek" (necelých třista kilometrů dlouhý okruh lze

prodloužit o šedesát, výstupem do Anapurna B.C., pět vegetačních pásem) v karlovarskou promenádu. Přesto kromě krátkých deštíků, často příjemných, počasí přeje. Štěstí?

Míjím další z "check-pointů", kde si vás zaregistrují a jemně mě šimrá obdiv místních "rangers" nad délkou etap. V duchu i nahlas děkuji všem, co mi generálkovali koleno. Pracuje výborně. Dny jsou si podobny jako vejce vejci, a přesto každý jiný, nádherný, jedinečný. Dnešnímu cíli - Pisang - předcházejí nádherné borové lesy, smíšená vůně jehličí a skal, kolem hukot divoké vody. Při průchodu vesničkou se za vámi ještě dlouhou dobu táhne houf skvělých fakanů a zvláštní směs dýmu a domácí kuchyně. Pisang sám je od prvního pohledu nesympatický. Sluníčko pálí, a proto se raději něčím naolejuji. Tibetské "loupání za živa" je ještě někde v předním šuplíku koule, kterou mám, aby mi neteklo do krku. Báječný vynález - hlava! A že se v ní dějí věci. Trošku ji nabudit, hory, poušť nebo pár šluků čarasu a už to jede. Vše má své. Teď tedy hory!

Tak si to upalujete dál a dál, zprvu si přemýšlíte, nad čím je libo, užíváte přírodních kochaček. Po pár hodinách přijdou na řadu a na rty písničky. Taky krajina se mění. Stejně jako já se stahuje do sebe. Nad Manangem zmizely lesy a začalo království skal a sněhu. Palice se přizpůsobí. Vzpomínky jsou jemnější, často i nepříjemné, ale zároveň tak lehké... Těžce se o tom vypravuje, ještě hůř píše, ale je to všude kolem. Jsem lapen a vím, že se sem vrátím! Krásu už neobdivuji plánovaně očima, ale jsem jí naplněn. Chvilu, o které se chci podělit. Fotka však zachytí jen zanedbatelnou část a dokáže duši jen naladit, ne povznést. Stejně je to nejspíš i s uměním. Vyrvat a omýt, to dokáže jen sama příroda. Člověk ji nevymyslel, proto je dokonalá! Přesto mačkám spoušť a vysílám vzpomínky všemi směry! I pokud fotky vyjdou, budou to jen ploché vzpomínky bez vůně, jen žížala na háčku... Kdo chce víc, musí tady, a tak to asi má být.

Thorongphedi mě vrací do reálu. Prsty zarývám do suťoviska nad hučící řekou a jsem naplněn strachem (to v hlavě), láskou (to pod tím místem, kde se nosí vyznamenání) a sračkami (zatím ve střevech). Strhnutá stezka, důsledek pomonzunových vysokých vod. Sezóna se blíží, vše se opravuje.

Odbýt "hygošku", do pravé ruky kleště, levou přidržet nemocný palec, zavřít oči a škubnout. Tímto aktem se vzdávám vlastnictví, zbytku nehtíku, mého kopýtko. Že tam bylo hnisu! Fuj! Pro uklidnění svědomí a hlavy, která něco ví o infekci, zasypávám lůžko tetracyklinem z rozpůleného červeno-žlutého kontejnerku. Zalepit a hotovo. Na velké lůžko posvátně prostírám svůj spací hadr. Dušanův ultra lehký spacák skládající se ze dvou vrstev uniky a mezi, prý, je vatelín. Pravda, Houska si v něm lebedil - Equador leží kapánek jižněji! Ale na mě si dnes v noci šáhla paní Zima. Vstávám, myslím tím pozici těla, protože oči byly celou noc jako tenisáky, po šesté. Všichni už jsou fuč. Už útočí! Snažím se vše rychle dohnat, zapomínám, že nejsem v Evropě. Spěch... Kde žiješ? Než vzbudím kuchtíka, který se motá jako po řádné pařbě, vyrobím oheň a připravím kávu - spēch je pryč! Sedíme u prskajících kamen, čučíme na Gangapurnu, z rádia huhlají Krišnovci to své HARÉ RAMA... Teplá kávička s medem a čapáti, absolutní pohoda. Vklouznu do svých sedmimílových Nike, hlavou proletí vzpomínka na italská

toulání a stopík poblíž Neapole, kde mě campanero při pohledu na rozpadající se Dunlopky obdaroval zánovními "Airkami" a 10 000 lirami, než mě vykopl ze svého med'oura. Díky, kámo, asi ani netušíš, kudy teď šlapou. Sluníčko svítí, ale je řádná kosa. Přesně za stotřicetpět minut stojím v 5.416 m.n.m. Thorongho pass. Asi deset lidiček si užívá okolních výhledů a tlačí do hlavy. "Hi Checo!" a zpoza štru se objevuje hlava známého Kalifornána. Ve zkratce se dozvím, co se seběhlo od tibetského setkání, další plány. Nechám se blejsknout a pádím do nížin, do tepélka! Muktinath - čajíček, omeletka a hlavně Dhaulagiri. Kapánek v oparu, ale je. Šup do Jomson. Vlastně to zase takové šup nebylo. Zvedl se vítr, cesta se kroutí mezi skalami, které si hladím a otírám se. Příjemně hřejí. Vleče se to. Závěrečný úsek říčním korytem je odměnou. Šedý písek a nádherné tvary kamínků a balvanů by se daly rovnou odvést na výstavu. Kdyby se daly!

Na vše dohlíží Nilgiri. Hora pomalu usíná, přikrývá se mraky. Střečuji ještě nožky srnky, které si zaslouží trošku té péče, šlapou dobře! Pomýšlel jsem na den pauzy, ale zvyk je ta košile ze železa. Kolem šesté vzbuzen imaginárním budíkem, беру foťák a pobíhám po okolních kopcích. Odpoledne se dorazím volejbalem při příležitosti slavnosti klubu. Nacpu se tsampou a zaliju changem. Protože se nemohu hýbat, útočí tesknota, a tak upíjejíce z bezedného kotle snažím se komunikovat s místní pěknou, nicméně třináctiletou "mentoškou" s jablky, kterými mě zásobuje. Schovávám na horší časy. Podebatuji s její nejlepší kamarádkou, starou fenou. Vzorná to posluchačka, ani jí nevadilo, že do ní hučím česky.

Ráno 5:, - jablko, keks, vesnice spí. Jen fenka se přišla rozloučit. Dokonce ani "celníci" nedorazili do svého ofisu. Potkávám mladého nepálského průvodce. Za týdem mu přiletí první klient, proto šel omrknout ceny, vymodlit počasí a pohodu. Zastávka na kafičko v Kalopani, kde se mi nelíbí, a pak dál nádhernou krajinou kanadských jezer a ledových brodů. Spadla voda z nebe a voní to tady jako v kravíně. Prodírám se buší z kopřiv a "trávy" (canabis sativa). Hot Spring - dnes jsem unavený, omrknu až zítra. Nejspíš jsem se jen vymlouval, neboť kecáme až dlouho do nového dne (spíš noci) s příma Švýcarem. Divím se, hned dvakrát. Asi mi ostravská tzv. "nejlehčí středoevropská univerzita" přeci jen něco natlačila do palice. Rozpomínám se na Whingsteinovy Traktáty, etologii Konráda Lorenze, Fromovu problematiku vlastnění, čtivé existenciální živly, Dostojevského, mystiku pana Mr. Eckharta, těžký kalibr Nitzcheho nadčlověka... a co víc! Bez changovité injekce skládám anglické věty. Asi ta výška! Dlouho, dlouho do rána. Dlouho, dlouho je nám fajn. Rozkoš prodlužuji tělesným naložením se do bazénku s horkou vodou. Nad hlavou šustí velkoplošné listy palem či co, vedle dravá řeka... Ale do práce.

Řádně vyperu všechny "hadry". Do slova a do písmene. Už abych je vyhodil! Kazí se počasí, lije jako z konve. K tomu všemu mě zradila "vojenská speciálka", vlastnoručně zkopírovaná. Ztrácím se v rododendronovém pralese. Zima, boty plné hlíny a hoven, která jsou tak kluzká, jak asi víte, že se poprvé bojím o koleno. Snad neuklouznu! Opravdový strach ale zažívám při průchodu polodivokým stádem jaků. Šéf si mě prohlíží pěkně zblízka zkrvaveným okem. Málem tady přibylo sraček! Opravdový strach, jsem měl! Kolem nic nepřipomíná lidskou činnost. Mám, co jsem chtěl. Nějak se mi to nepozdává. Ale

copak? Jaci, ač mokří, a tudíž slehlí, jsou přesto mohutní. Dávají se do pohybu. Já také. Raději běžím. Koleno nekoleno, bláto, nehovna. Unikám potokem. Mokřý na nit. Vše už je jedno. Konečně věřím, že jsem se ztratil.

Drápu se korytem vzhůru. Už si nezpívám. Huba přesto něco mele. Taková vlastní modlitba. Dodávám si odvalu i sílu. Stmívá se. Uvažuji o návratu. Ale kudy? Konec jako z pohádky! Vrcholek s chaloupkou a ženský křik. Koukám po směru jejího prstu. Snad nemám rozepnutý poklopec? Čučím jako blázen. Nohy jako sloní sloupy a celé krvavé. Byl jsem v kratších, které moc nehřejí a nechrání. Všude pijavice! Nekecám, snad stovka "leachis". Největší a nejtlustší jsou ty v podkolenních jamkách a v botech na kotnících. Hle, jsou i mezi prsty. Oškrabují mi je nožem, pak posypou nohy vlahým popelem a zabalí do hadrů. Tak mám zůstat přes noc. Poděkuji - opravdu moc uctivě a upřímně, ale musím dál až do Tadapani. Odměnou je příjemný australský pár s průvodcem. Padli jsme si do oka. Jsem ale opravdu unavený, a proto po pár partičkách "stolního fotbalu", kdy usínám za stolem, odeběřu se do ložnice. Šli podobně. Čtyři dny. Oni neznali zkratku. Já zestárnul o víc. Bohužel bez zmoudření. Možná našťestí. Asi by se objevilo nepředpokládané ztělesnění Budhy, byla-li by zde přímá úměra. Slibuji návštěvu - všem.

Obvyklý denní rituál. Co nejrychleji se nastrojím do mokřých, v lepším případě vlhkých hader, a odstartovat. Seběhnu kukuřičným polem do Chomrongu na snídani. Nohy jsou O.K. - až na velké "cucfleky" v místech sání těch nejžiznivějších mršek. Vydrží dýl než týden. Od teď jsem na pijavice přecitlivělý a odstraňuji píd'alkovitě se pohybující mrchy co nejrychleji od masíčka, zdroje ORH-, která jim šmakuje, zdá se. Specialita podzimní sezóny, tyto žiznivky.

Bambusový prales, déšť, stále vzhůru... Kloužu bahnem, zakopávám o šutry a každý větší zdá se být přístřeškem, konečnou! Jedenáct hodin tvrdé práce a zároveň odměna na celý život! Jsem tady, A.B.C.. Beru za kliku a ...úžasná atmosféra, teploučko, žrádýlko ...Myji sebe i boty, mezitím probíhá přátelský výslech. Okoukávám okolí. Amíci a Izraelci, Anglán. Ptám se na počasí. Prý už tři dny bída. Proto tolik bahna! Namítám, že dneska se musí počasí zlepšit, chci totiž zítra dolů. Smích. Za hodinku smích utichá. Zvenku někdo huláká, že se děje zázrak. Mraky se rozestupují. Lidské mraveniště. Uzávěrky cvrdlikají. Asi tak osm minut jasných a neuchopitelných výhledů. Chovají se krásně, jako bych tomu opravdu pomohl. Najednou mám suché ponožky, boty, plnou mísu před sebou, pivo, které je nehorázně drahé a v ruce cigárko. Moc mi chutná. Kecáme, hulíme, už ovšem ne tabákový list. Připadám si jako na fajn mejdanu někde v kruhu známých lidí uprostřed Beskyd. Společenská místnost a jídelna v jednom se ještě jednou otřeše salvou smíchu, když začnu sušit "spacák". Fasuji jačí kůže, hrozně píchají, smrdí, ale hřejí. S Anglánem, kterého nešťastná láska změnila z ligového fotbalového hráče s povýšeným chováním, jak sám mluví o minulosti, v přímá parťáka (což zase vím já), čmoudíme a žvaníme dlouho do tmy. Šest hodin. Budiček a do továrny! Navlíct své neoprény, do tlamičky kokosový "kukis", kterých se už začínám přejídat a šupky dolů. Neprší, lijí. Je to velká škoda. Kolem

jsou nádherné vodopády, které nejdou fotit. Když svítí Oskar a šly by vyblejsknout, tak zase netečou. No jo! Koupíš ced'ák, teče. Dáš ho spravit, necedí!

Moc krásná holka v Hot Spring mírně zvedá náladu. Vážně asi nejhezčí, co jsem zahlíd. Ovšem hloupě radí. Ubytování tam, kde mělo být, není, jen rozpadlé hajzly a celá armáda pijavic. Troubím na ústup a upaluji do New Bridge. Teď sedím v kuchyni u ohně, srkám kafičko a rozehrívám si kopýtko u pece, podobné té Honzově. Ponožky se rozpadly, boty je následují. Denní dávky připadají normální. Blíží se Zvyk. Čas změnit působiště! A opět "step by step". Ze včerejších výškových sestupů mě bolí kolena, možná celé nohy. Pijavic je méně, ale tlapky jsou opět celé do červena. Jemný písek funguje jako šmirgl papír. Koule ale svítí, tak co si stěžovat! Poslední "hang" a už se natrásám v autobusu, mířícím do Pokhary. Město, pošta, lenošení a hlavně evropské hajzly, po více než deseti týdnech! Tak si je vychutnávám. Potkávám dvě polské děvčice, domlouvám sraz v Káthmandu. Nožky jsou unavené, tak ještě zbývá dorazit žaludek fajn přežíračkou. Dlouho spím. Ráno plný síly půjčuji kolo a objíždím David's fall (zklamání - je to jen díra v zemi a troška vody) a Mahendra cave, taky nic moc. Spravil to až Buddha templ a projížďka kolem jezera, kde s místním potěrem blbneme ve vodě a na člunech. Učí mě látat síť. Já zase vyučuji jízdu na kole. Užijeme spoustu randy. Cestou zpátky se stavuji do restauračky, kde mám potkat průvodce Australanů. Je tady, jak říkal, a opravdu má vše pod kontrolou! Cpe mě vším možným, od vaječných omelet až po haš, na přání hraje reage a Hendrixe. Když se zmíním o holení, vede mě za roh k rodině. Cítím se jako ministr. Nechám se pěkně "obříznout" od profíka, který umí. Ani kapka krve. Tak slušně se k té dršťce nechovám ani sám... Zpět do Once upon a time a druhé kolo. Nádhera, ale musí skončit! Hrozným, proti Číně luxusním, busem do Kathmandu. Toulám se mlžným Thamelem. Centrum žije, slaví se svátek Indry (Boha deště). Je veselo, těsno a mám hlad. Utiším jej prskajícím pepřeným steakem na dřevěné míse, podávaném při svíčkách. Né z romantiky či nadstandardu. Deště škodily i tady, a zatím není štrumu. Noc přečkat ve vodorovné poloze a ráno zase nacpat panděro. Tentokráté však volným tempem, při novinách jím jogurtek, banánek, čajíček. Pohoda a klid. Cestou na poštu neodolám a měním svou starou dobrou Practicu za starý a lepší Olympus. Výborný obchod. Vše totiž platí dobročinná společnost VISA (u nás zastupovaná Českou spořitelnou, u které jsem koupil cestovní šeky) včetně čtvrt hodinového telefonátu do centrály v U.S.A. Od nynějška fotím na zoomík 28-210, to mám radost. Škoda, že už nebyl k mání do hor a Tibetu. To by byly portréty!!! Dopisu se dočkám až za dva dny, stejně jako nových šeků, nahrážka to za ty ztracené v den koupě kamery. Jak podivné!!!

S Polkami domlouvám rafting, touláme se Bhaktapurem, Patanem, nádhernými trhy, kde zkoušíme chutě všech dostupných koření. Huba pálí jako rozžhavená pec, tak hasím changem. Dlouhý den končí totálním zhulením se a půlnoční poutí osamělými ulicemi, sledován jen smečkou psích stínů...

Prdím jako nutrie, tudíž se městem táhne smrádek. Přes nádhernou Bodhanath stůpu až po Pashupatinath, kde vrcholí. Mísí se spáleninou. To, co jsem chtěl uzrít na vlastní oči u Gangy, se odehrává před nepřístupným hinduistickým templm již tady. Pálení mrtvých na ghatech. Čumím jako

blázen. Místní pokračují dál nerušeně v chůzi. Ujímá se mě študovaná hlava, vše si s odborným výkladem prohlížím z metrové vzdálenosti. Zvláštní, ale žádné odpudivé pocity se nedostavily. Snad jen nasládlý vzduch lehce šimrá žaludek. Dokonce smím i fotit. To je absolutní nemožnost ve Varanasi. Máte-li aparát jen na krku, jste okamžitě terčem kamenné salvy. Zatím jsem ale tady, v zemi splněných snů a vysokých hor, to je Nepál. Durbau square - hlavní náměstí je zcela napěchováno. Slaví se Tradicional masked dance - ve vzduchu létá rýže, changový mok teče proudem z úst kamenného Indry a mladí šílí jako na vesnických zábavách v rodném Staříči a okolí. Parádní atmosféra mě pohlcuje a jen se štěstím neoplákováme rozbitou rikšu, když jsem si vyměnil roli s "domorodým pohonem". Pivčo vše napravuje, smějeme se a já si odnáším další poznatek. Pekelné stroje, ďábelští šofěři, a že alkohol za řídítku nepatří. Dokonce máte-li i o kolečko navíc, tedy tři.

Náhodné (?) setkání se Stevem, Anglánem z A.B.C., a pozvání na párty. Bohužel se neúčastním, neboť jsme se srazili s panem Retou a "pártujeme" ve dvou dlouho do noci. Je co si povídat. Neviděli jsme se měsíc a zase se měsíc nevidíme. Brzy ráno uháním na motorce polospícím Káthmandu. Začíná raftingový výlet. Hle, Anglán je tady taky, dokonce s kajakem. Ještě v něm krev vře z nočního tahu. Svorně dospáváme.

Doutníky nafouknuty, do sedel! To bude domluva! Jsem v partě mladých Anglánů. Jointíky velikosti baseballové palice fungují jako esperanto. Vlny jako paneláky, utopili jsme pitnou vodu a část oběda. Neskutečné. Je to pravda - zážitky nemusejí být pěkné, ale silné! A tady byly obojí. Kemp. Cítím se jako opravdový Sir. Efektně, jakoby náhodou, vyrůstají stany ze země jako houby po dešti. Z kuchyně to voní. Valíme se pod vodopádem v privátním jezírku. Natáhneš ruku a máš banán. Přímo z palmičky! Vypuká šílená žranice. Polívka, sýr, hranolky, rýže, pasta, vajíčka, zelenina, toasty, ryby... Chce se, ne jen mně, blít. Hvězdami přeplněná obloha, tropicky horká noc. Krev rozpumpovaná v žilách. Člověk cítí sílu stvořit svět. Je tak snadné být Bohem. S komáricemi se ale vypořádat neumíme jinak než pomocí moskytiér. Tak to je teda hovno božství... a s touto myšlenkou usínám. Zpět k lidskému. Ráno totiž proběhne ve znamení opětovné žranice, vajíčka, med, marmeláda, oříškové máslo, palačinky! Makrobiotik by asi pošel jen při pohledu na tyto laskominy a jejich kombinace. Získáváme sílu býků, která nám ale není k ničemu. Za pár chvil se topíme všichni. Chybí mozek. Včerejší guide byl nahrazen mladým žabákem. První vlnka, ve srovnání se včerejšími skutečně takové vlní miminko, a už si to plaveme každý zvlášť. Jsem celý navlhlý, tak měním za kajak. Nemám co ztratit. Tok dokoná své dílo. Pravda, ke konci se už daří eskymovat, ale je to slabá útěcha. Opravdu silný proud. Vodácké ahoj. Vše ve spěchu, nestíhám se řádně rozloučit, jen vzít pár banánů, rikšu a poslední autobus. Z přežírky a možná z časté pozice hlavou dolů se mně nějak pomátlo tělo a převrátily trubky. Co odříhnutí, smrad jako z kanálu. Divné, ale pravdivé. Poprvé se mně to přihodilo před pěti lety po dvoudenním dýchánku. S diagnózou "prdí pusou" se pomalu loučím s Nepálem. Jen ještě omrknout rodiště Budhy - Lumbini. Vše je pod plachtou, řadí tady japonští vědci. Tak snad příště. Věřím v návrat.

Indie

Komárice hodovaly celou noc, celníci byli protivní a čekali úplatu a Gorakhpur mě obdařil prvním dojmem z Indie. Všude hovna a smard ze chcanek. S hygienou to v žádném případě nepřehánějí. Po kecech, že mi letí letadlo, jsem šťastným držitelem jízdenky. Vyhledám největrnější místo, pach močoviny je snesitelnější, vyvaluji se na sluníčku a způsobně čekám na vlak. Jiný kraj, jiný mrav. Co mě asi čeká za prvním indickým rohem? Delhi - sviňa město, nejspíš. Hned na nádraží mě chtějí okrást. Hluk a špína. Člověk přivykne na vše. Jsi tady na návštěvě, tak nás nechtěj změnit, chlapče. Čum kolem a přizpůsob se, ať z toho cestování něco máš. Poste restante nic, ambasáda má dva dopisy. Mám radost, velkou. Větší, když potkám kluky z Moravy. Spí u mě a kecáme až do rozednění. Jen jedna zpráva je zlá. Pakistánci zavřeli hranici, kvůli morové nákaze. Ohnisko je v Suratu, poblíž Bombeje. Cesta domů je odříznuta, nikdo neví, na jak dlouho. Muslimští separatisté určitě využijí této příležitosti co nejlépe. Smůla pro nás.

Úterý je úředním dnem. Další rána pod pás. Iránské vízum zdrahlo o 33 \$. Fůra peněz, kór tady. Raději se stávám turistou a obhlížím hrobky a další památky. Večer se šourám s ošoupanými nožkami po dlouné obchodní třídě až na střechu hotýlku, kde vidím po dlouhé době zase známou držku - Reťa. Našel můj vzkaz, takže můžeme brzy vyrazit. Pryč před morem, zpět do hor! Zpráv o plicním moru bylo dost i v našem tisku, letiště nepřijímala, lodě byly v karanténě. Mnoha lidem se znepríjemnil život! Indie se v půlce sezóny začala odturist'ovat. Později se počáteční strach a rozpaky změnily ve vítězství. Už tak velmi levná Indie se stala zemí zaslíbenou.

Nakopneme to přes Ágru a její Tadžmahal - symbol Indie. Město je čistější a plné rikšů bez zákazníků, tak se předhánějí v nabídkách. Hotýlek s anglickým pažitem, připadám si jako v hollywoodském filmu. Chybí jen bazén. Dokonce máme osobního sluhu "Boba", který obstaral vše od canabisu až po bank lasičko, o kterém bude ještě řeč. Čmoudím z čilamu, touláme se městem po šperkárnách a obchodech s koberci. Rikšovská elita - motorový vozík, většinou provozovaný Síkhy - má smysl pro kšeft. Vozí nás po svých obchodech, předstíráme zájem, oni shrábnou pár nikláků a my máme přču a namáháme palice vymyšlením různých krmících pohádek. Ušetřený peníz pak společně, jak jinak, prožereme. Chtějí vydělávat i zítra, nám ale stačilo. Ještě si je vychutnáme při líčení našich sexuálních praktik. Nejsou k utišení, řehtají se na celé kolo a nabízejí své manželky. Západ sluníčka si prolebedíme v zahradě perly Indie. Opravdu se barví původně bílé stěny až do krvavě rudé. Je to moc působivé. Vrchol mogulské architektury a snad i práce benátského stavitele. Kdo ví, papír snese všechno. Krásný ale Tadžmáhal opravdu je. Popojedem do Varanasi, kde je přelidněno, a hinduisti tě skoro nikde nepustí. Vyjma jejich "silk shopů". Těm se ale vyhýbáme a postupně se probijeme až k Řece - Ganga. Když vidím, kdo a co kolem plave, odvážím se jen smočit špičku palce. Posvátnou stoku navštívím ještě brzy ráno. Rozednívá se, probíhají první očištné koupele a voní zápalné tyčinky. Zvláštní atmosféra. Sluníčko i město vstává. Je rozváženo dřevo a postaveny hranice na ghatech. Pak přibude

tělíčko a velkou fakulí se pomalu "pouští komínem" další hindouš. Turisté moc vítání nejsou. Není se čemu divit.

Na spálení průměrného chlapíka je třeba 300 kg dřeva, které není levné. Chudší rodiny se skládají, ale i tak požadovanou částku často nedají do kupy a mnohokrát uvidíte nespálené části končetin, které míří do Bengálského zálivu. Pomalu, ale jistě. Co neshoří, se totiž smete do "vody". Aby byla informace úplná, je nutno dodat, že před zapálením se obváže hlava a břicho mokřým senem, aby se zabránilo tzv. efektu Papinova hrnce. Střeva jsou O.K., ale mozkovnu stejně ještě pro jistotu později rozmlátí holí správce kremace, aby nedošlo k výbuchu.

Tvrdí si vodou z řeky myjí zuby, vedle se louhují vodní buvoli, pradelny jsou tady v práci a mezi vším bordelem se brodí děti a kontrolují, co řeka přináší... Nejde mi do hlavy, že mor tady není domácí dětskou nemocí. Špinavější snad už byla jen Calcuta.

Alexíček, postavička z "Mechanického pomeranče", ví, o co běží. Sedíte v cukrárně či mléčném baru, pocucáváte "lasíčko" a jste rázem tulákem po hvězdách. Onen mléčný koktejl, nejchutnější byl s banánem a medem, je obohacen zelenou kuličkou velikosti pověstné a všem známé Honzíkovy duhovky. Mléko, alkohol a jedy se vstřebávají v žaludku. Po třiceti minutách jste plně nastartováni a ready k odpálení. Vše chce ale trénink, který, jak známo, dělá mistry a i mistr se někdy utne...

Nemůžu trefit "domů", šílená cesta kolem vlastní hlavy! Mléčné výrobky já měl vždycky rád. Nyní jsem jim propadl zcela! Reťa se později specializoval na inhalace - kouření, já zůstal u mlíčka. Ráno jsme překvapeni, když po misce "curdu" (jogurtu) jsme opět nahozeni. Mnohem slaběji, ale je to příjemné. No nekup to za ty prachy! Tak jen Nikde Nic Nezapomenout a dál, spíše blíž k horám. Bodhgaja - místo Buddhova osvícení - krásně čisto. Flek k odpočinku jako stvořený. Chvilí postojím pod Boo Tree, nic. Sithartovi tady svítilo po pár dnech bdění. Škoda. Částečnou nirvánu si ale obstaráváme. Koštujeme místní lavorovici. S něčím podobným Cole a velkým množstvím citrónové šťávy, dá se říci: "Je vynikající". Čeká dlouhá cesta rozpadlým autobusem. Veselo, cesta ubíhá. Po třetí hodině ranní konečně usínám. Ne na dlouho. Šílený kvikot, šofér stojí vši silou na brzdě, ještě za chodu chce transmisi vnutit zpátečku... Ve tmě vidím jen velká bělma vyděšených očí. Pššš! Prý pět mrtvých. Banditi chtějí peníze, šperky. Sem tam zastaví a oloupí po Jánošíkovsku nějaký ten bus. Nikdo neví, co bude, ticho jako v hrobě. Později přijeli něco jako poldové, šoférovi nalili odvahy, šlápl na to a třesoucima rukama uchopil páté kolo, projel. To bylo najednou veselí. Důvod k oslavě. Jako v pohádce o loupežnících, ale bál jsem se dost!

Siliguri je vstupní bránou do Darjelingu. Testuji Toy Train, ale na šesti kilometrech získává tento vláček, velikosti HO v modelářské hantýrce, zpoždění dvě hodiny a je zcela přeplněný. Nedovolí ani střešní jízdu. Nepozorovaně se vklíním mezi vagóny. V další stanici jsem odhalen a vyhozen. Reťa to vzdal už dříve. Vyklízím bojiště se solidní palbou nadávek. Beru autobus. Ten je O.K., cesty tady mají pěkné a dokonce se svodidly. Jde vidět velký vliv Anglánů v této strategické oblasti. Ještě před dvěma

lety bylo nutné žádat o zvláštní vstupní permit. Počasí je psí. Mlhavo a vlhko, což jsou úhlavní nepřátelé mé výbavičky - zakrváceného dresu, dvou tílek, kalhot a kraťas. Možná jsem neměl nechat vše teplé na ambasádě. Je tady ale útulno. V krabici běží pořad o mých láskách, delfínech. Co více si přát. A to v noci ještě dorazil Tomáš. Spíme se samými Japonci. Je to jako v lazaretu. Všichni berou nějaké preparáty, nejspíš nové objevy jejich silné vědy. Ranní počasí je opět k ničemu. Něco mi ale říká, že zatím všim jsou tušit krásné výhledy. Dneska však jen procházka horskou vesničkou.

Návštěva indické ZOO. Zvířata nemají dostatek prostoru, spíše musíte obyvatele hledat. Z inzerovaných dvou medvědů, vlků, opic a jednoho jaka jsem zahlédl jen něco ve větvích a jednoho psa. Situaci zachránilo opravdu krásné muzeum himalájského lezení. Potěšila i zmínka o Rakovi (Josef Rakoncaj). Třináctého, sice čtvrtek, ale už od rána se sere. Není oblíbený ranní curd, nejsou busy, a k polednímu vše začalo... Během dvou hodin je mě hrozná zima, celý se třepu a přesto jsem zpoceny. Brní mi nohy, ruce skoro necítím. Z posledních sil uléhám, beze srandy, začal boj o život. Čtyřicetistupňová teplota, silné průjmy, později už jen sedím v proutěném koši a teče ze mně žlutozelená voda. Chce mně prasknout palice a ač přikryt dvěma spacáky a dekou, klepu se. Nejdelsí noc mého života. Už nechci zažít delší! Rozednívá se a já vím, že jsem přežil. Teplota spadla na 39°C, cítím se lépe, ale chodit sám nemůžu. Kvůli slavnostem je problém sehnat doktora. Další problém je s oblečením. Všechno jsem si včera stačil zesrat a přílišně to smrdí. Moc mi pomohla mladá Australanka a dcera majitele hotýlku. Reťa objevil Čecha, který tady studuje, a společně pak vykouzlili Dr. Anauda. Pořadové číslo devět, ale Indové mě pouští, když jen bezmocně ležím na lepence v lékárně a čekárně v jednom. Ordinance je za regály, vše velikosti většího PNS. Jedna ruka na čelo, druhá na kotník, chvíle soustředění. Docí mi oznamuje svou diagnózu "Darjeling fever". Číhá prý na všechny bílé a je z infikované vody. Kluci oponují, že pijeme jen pivo a Colu. Doktor smečuje a my vypadáme jako volové. Je to prý taky voda, dozvídáme se. Po krevních testech, kdy mi vzali kotel červené, jako by potřebovali na jelita, na schodišti uprostřed slepičího hejna, je však jasno - salmonela. Kluci mě uloží a pak jdou pro léky. Dorazí pozdě v noci a jsou totálně na šrot - všude se slaví Darja Puga. Dopadám vlastně hůř než Japonci, asi jsem se jim neměl posmívat. Šiva vidí vše. Piji odporný ionťák a šourám se na záchod. Náplň na celou noc. Tomáš zkouší druhý pokus do Sikimu. Já zůstávám v postýlce, rozmazlován ostatními. Shodit vousy, ginger tee, banány, sprcha... dlouhá chvíle je nejtěžší čas. Člověk se nudí. Myšlenky vždy skouznou po nějaké chvíli k budoucnosti a tím pádem k domovu, známým atd. Ne že by to bylo nepříjemné, ale člověka to trochu rozteskní. Fajn je, že se sem tam vylíhne prima nápad či myšlenka. Prospal jsem půl odpoledne, nebude lehké usnout večer. To je čas, kdy smutek je obzvášť silný bojovník. Dlouho se převaluji a co chvíli se budím snovými běsy. Ráno je však odměnou za vše! Jasno, krásně vidím další z velikanů - Kanchenganga. Zatahuje se, rozhoduji se pro ústup. Plácnu se přes kapsu a jelikož ranní srání už mělo správnou barvu, i když konzistence ještě nebyla nejlepší, hoduji nad toastem s fazolí, vejcem a sýrem. Uvidíme, co na to břicho odpoví.

Všem děkuji, loučím se. Chvilí se potýkám s báglem, zdá se proklatě těžký, ale k busu je to s kopce. V 9.20 šofér nahodil motory. Krátce po půl je zase vypnul a šel pomoci kámošovi do bitky. Pět minut ale stejně ztratil pokřikováním z okénka. Nakonec vyrážíme. Asi jsem si odvykl nebo zchoulostivěl. Vší, bližící děcka i mámy, zácpy, smrádek... hodinu jsem z toho na nervy. Později vše беру lehce. A je to - Siliguri lodge, mé bývalé útočiště, je sice plné, šéf se ale slituje, a nechává mě v kanceláři. Vše zanesu do milého deníčku, zdřímnu a pokračuji do Culcuty. Hnusně špinavé a přelidněné město. Jen botanická zahrada a muzeum, nejstarší v Indii, stojí za něco. Ostatní je zklamáním. Ubytování podobné atomovému hotýlku v Číně, matka Tereza je byznysmenka, v Káli Templu, podle něhož dostala metropole své jméno, žijí všiváci... Dobře, že jsem práskl do bot. Za dva dny po odjezdu jsou noviny plné zpráv z Města. Silná bouře řádila, nechala spoustu mrtvolek. Spadla i "moje" nádražní střecha a pohřbila pár lidiček. Smutné fotky.

Mimochodem, počtem denních tragických zpráv se "Hindustián Time" nevyrovná ani krvelačná Nova. Bouračky autobusů jsou na denním pořádku, utopení, malárie, teď stále mor, dále padají budovy, hoří vlaky a sem tam kuriozitka. Minule se řidič oběsil, když porazil krávu. Je to tady posvátné zvíře. Jinak se nikomu nic nestalo! Zvolňuji tempo. Vypršela "poznávací část zájezdu" a je část na rekreaci. Puri, rybářská vesnička, je k tomuto účelu ideální. Výborná strava v Mickey Mouse, číša se chlubí svou češtinou. Pravda, je poznat, že mluví slovanským jazykem, ale těch pět vět je směsicí od každého kousek. Oceán je pravý, nefalšovaný. Jak to bylo s podnikatelem z Culcuty, to už tak jisté není. Hostil nás celý večer, rozparádění závodíme v rikši, a když projedu domeček z rákosu, beze slov umlčí ústa postiženého bankovkou. Později z něho vylezlo, že by rád šukal. Směji se, když dodá, že nás, utečeme. Podnikatel jeden prasácký! Přes den lenošíme ve vesničce, blbneme s děcký ve vlnách. Někdy jsou ohromné, až nahání strach! Potě obdivuje naše plavecké dovednosti, my zase jejich odvalu, že do vody vůbec lezou, když neumí ani čubičku. Večer se stáhneme k jejich otcům, náceme čilamy a posloucháme jejich nejspíš chytré řeči. Bafáme a jíme rybu. To máte tak. U nás se nabízí návštěvě káva či čaj. Tady je to rovnou čilam (hliněná fajfka) vrchovatě napěchovaný čarasem nebo ganjou. A dneska chlapi dokonce dotáhli opium. Dny běží, postupně se lepšime v "body surfingu", hrajeme karambol, kecáme s Pet'ou a Ilcou, dvěma skvělými Pražáky, co jsou tady na výletě. Užíváme sluníčka, posloucháme muziku a jíme. Až to člověka začne nudit.

Kousek odsud je Konarak - chrám slunce s erotickými plastikami. Podnikneme výpravu. Vše zdokumentovat, páč některé pozice jsou nenapodobitelné. Exkurze byla prohlášena za velmi poučnou. Poslední dobou se mně zdá, že se stále loučím. Zamávat a odpískáno. Směr Madras. 23.00, přesně dva týdny a salmonela útočí znova. Asi nedoléčeno. Smutné ale je, že člověk mého věku je v krátké době za sebou zase umazaný v rozkroku od hoven. Tentokrát byla horní palanda nevýhodou. Zbytek prožívám na plošině mezi vagóny. Chce se mi umřít. Cpu se největšími multispektrálními antibiotiky a sračkovými pilulkami od Dociho. Zůstal mi totiž recept a Reť'a je sehnal na nádraží. Kdyby mi někdo tvrdil, že večer dojdu po svých, neuvěřím mu. Reť'a je ale vážný a říká, že vypadám bídne a jel by domů, být na mém

místě. No uvidím, co se bude dít! Odpočinek pomohl. U nás slaví republiku. Podpoříme oslavy džusovou smršťí. Nerozvážně se postavím na váhu - 56 kg. Za tři dny skoro sedm kilo dolů. Není to povzbudivé, a to se cítím silný oproti Darjelingu! Madras s překrásnými ghopurami, skotačícími opicemi a neuvěřitelně levnými džusy je za námi. Podobně Mahabalipuram s krásnými plážemi, krokodýlí farmou a jedovatými hady. Monzuny jsou tady, teplo, ale vlhko! Opět uháníme do hospody, ale jaké! Pajzly, které by člověk marně hledal v ostravských cikánských čtvrtích. Jsme u vytržení z cen (jedna z mála oblastí, kde není na alkohol taxa) a podle toho vše dopadne. Lidé jsou přátelští, zásoby nekonečné a pikantní dobrůtky podporují žízeň. Půlnoční nudistické řádění je divadlem pro půl městečka. Podobně divoká jízda odcizenou rikšou a vrcholem je zdolávání hotelových zdí. Klíč se nám někde schoval... Jeden z nejdivočejších večírků. Po ránu začnu lasičkem a datlemi. Vydržím žít zdravě celý den!

Zastávka v Maduraji, kde jsou krásně malovaní a cvičení sloni, levné banány a hornatá krajina. Kanyakumari - osmý stupeň severní šířky, nejjižnější cíp Indického poloostrova se pro mě stává rekordním. V okolí je mnoho kostelů (v Indii dosti zvláštní) a má zde být až 28% křesťanů. Kde jsou, nevíme, uvnitř svatých stánků je jen smrad a pár žebráků. Výjimečně lavice a příjemný chládek. Kousek odsud však leží pohádková země - Kovalam. Jedna z nejznámějších hipisáckých pláží naší na pólech zploštěné koule. Místo dokonalého odpočinku. Dorážíme večer, zrovna se hraje Doors. Vlhčíme žaludek lasičkem, posloucháme Morrisona a život je plný pohody... Dny letí rychle, nestíháme. Volejbal, mimochodem porážíme smíšený německo-francouzský, velmi sebevědomý, motivovaný a favorizovaný pár a stáváme se mistry Kovalam's Beach Volejball Tournament. Zase abychom slavili. Surfování a následné lenošení na vyhřátém zlatavém písku je další zábavou. Proběhlo však první varování - já si málem vykloubil rameno a párkrát byl u konce s dechem. Tom si ne málem dodřel celou hubu a natrh ucho. Dostáváme lekci. Včas. Vlny mají obrovskou sílu a sport se nesmí přehánět. Večery trávíme v kosmopolitní společnosti u krevetích koktejlů, různých rybích a mušličích specialitkách, fritovaného ovoce a velkoplošných obrazovek. Dovolená, jakou bych každému přál! Ráno nám ovocíčko servírují až k loži a za pár babek jste celí upatlaní od všech těch papájí, různých druhů banánů, ananasů, melounů a méně známých dobrůtek. Nezbyvá než vstát, omotat se do "lungi", čím se stanete chlapem v sukni, a vyrazit k vlnám, kde už čekají přátelé, známí, napěchované čilamy nebo podobné dobrodružství, jak je libo, právě dnes!? "Uteče den jak večerní zprávy". Vystihli to ti Dinosauři přesně. Jako by tady byli.

Uvažuji, jak to finančně zvládnou doma. Návyk na pytel ovoce denně je zhoubný jako rakovina. Další dobrotou jsou "magic mashrooms". Dvě hlavičky lysohlávků do ranní kávy či dopolední omeletka a fičíte zbytek dne na vlnách zábavy. Opět nadešel čas zvednout kotvy. Čekají "back waters", takové Benátky velikosti republiky. Veškerá doprava probíhá po vodě. Vidíme různé typy lodiček a lodí poháněných lidskou silou či silnými motory. Zajímavé, ale vody bylo dost. Šup do divočiny. Smůla je, že po velkých deštích jsou zvířata ve svých norách a hnízdech, a tak náš cíl - jízda na slonech - zůstává zatím nevyplněn. Všude bláto a majitel rozhodl: "Nevytahovat z garáže, mohli by uklouznout!" Omrkne alespoň čajové plantáže a kaučukovníky. Když je na nebi sluníčko, je tady určitě fajn.

Vetřeme se do vlaku slepých. Nebyla to povzbudivá jízda. Ani jsme se nedozvěděli, kam je vezou. Tlačence jako v Číně, a chovají se k nim jako ke zvířátkům. Vysedáme a směřujeme na Jog Falls. Opět se "něco" slaví a všude je plno lidí i komáříč. Ujme se nás majitel restauračky a je mně i jedno, kde uléhám. Ráno je plné překvápek. Pod sebou vrstvu páchnoucích velbloudích kožek, za hlavou kupu kokosových ořechů a nad čumákem se v kleci pohupuje opičák. Všechno svedu na sílu kokosovice. Překvapení ale nekončí. Venku je krásně a na dosah řvoucí přes 250 m vysoký vodopád. Celý den trávíme v jezírcích a užíváme masáže. Marná práce. Autobus je napresovaný k prasknutí. Nejprve namáčknut pod střechou, později vybojuji místo a mocně je hlídám. Jednomu capartovi na klíně se neubráním. Snesu i nalepení mladé mamky. Je moc hezká a málem se jí chci omluvit za loket, kterým si vymezují své teritorium. Má jej zapasovaný někde v oblasti v podbřišku. Slzy na krajíčku. Je mi jí líto, nejraději bych ji pustil sednout. Je však místní. Menší problémy s domluvou a orientací - říká NE. Mě čekají další a další přestupy, tahanice a boje o snesitelné pozice. O pohodlí se mluvit nedá. Je to zvláštní. Sluníčko opálí kůži do hněda, Indie tě vybarví na duši a myslí - jsi Bůh i Satan - vnímáš mnoho kolem, jsi poznamenan okolím. Jsou chvíle, kdy se chceš rozdat. Někdy jsi však zlo samo. Zhrubneš, musíš, jinak by jsi třeba zůstal stát na pomyslné autobusové zastávce až dodnes, anebo ...když mě začaly dusit dvě zpocené kozy velikosti koňských hlav!!! Zakurvuji hlasem, kterého se sám leknu, a využívám okamžiku překvapení. Po hlavách se sunu k řidiči do jeho klece, kde rozvalení se na zavazadlech poskytuje určitý komfort. Scéna podobná "krokodýlu Dundee: Řekněte jí, že ji miluji..." Kdo viděl, ví. Přetlak ze mě vyprchal, opět je fajn a alespoň pomáhám manipulovat se vším tím přepravovaným haraburdím. S Tomem se setkáváme v Colvě. Docela hezké pláže, pokud člověk nebyl v Kovalam. Vše se nám zdá nedobré. Vlny, ananas, papája - všechno je malé, ceny velké. Snad jen zážitky z vlastnoručního ocesávání kokosových palem a následného dobývání se k primovnímu moku jsou nové, tudíž nej... Není lehké "okatovat" ořech. Mléčko ale stojí za námahu. Nic společného s vodou, která se dostává k nám na vánoční stůl. To už je všecken kokos vysrážen na stěnách a zbyla jen kalňačka. Opravdové mléko je velmi chutné a osvěží i ve čtyřicetistupňovém horku. Užívám si ho dost při procházení přístavu v bývalé portugalské kolonii Goa. Zítra se nadobro odlepím od velké vody, slavnostně si tedy zajdu na "šarka" a při odlivu se až do noci procházím po pláži, která připomíná letištní runway.

"Baba Tom" napěchovala čilam. Je úplněk. Zdá se, že lépe chápu Morrisona, ale i další v jejich stavech a vizích, kdy se ztrácejí ve svém světě, aby přinesli nějakou tu perličku do toho společného putování, bohužel většinou svázaného a zatíženého. Stejně jako horkovzdušný balón je poután silnými provazy a obložen vaky s pískem. Není těžké tato kotevní lana jednoduše přeseknout a odletět, je to ale jen pro Tebe. Nic z toho vzdušného už nemůžeš sdělit. To není nejlepší, vždyť balón jsi také nestavil sám. Mistrovstvím je odletět, a přesto zůstat spojen s tepem Země. Stačí hedvábná nit, snad je i lepší než silné a nepoddajné lano. Vlákno nepřekáží, ale ukazuje cestu zpět. Mohutný provaz však ruší rovnováhu vzdušného stroje. Nejspíš časem a zkušenostmi se lze dopracovat k dokonalosti. Ono je

snazší uhňácet tlustého hada než jemné pavoučí vlákno! Vidina časoprostorové volnosti dráždí a stimuluje. Kdo z lidí, kteří se takto zamýšlejí, nechce být svobodný... Nevím. Možná je všechno jinak a platí jen mezní hranice. Ale toto je jedna z nich! Na tom trvám, vše ostatní si může být i jinak. Dost možná, že to jsou kecy, úplně všechno.

Delší spánek ve vlaku je posilující. Jaipur - město pohádek tisíce a jedné noci - má krásné tržiště a po ulicích se potulují velbloudi a sloni. Odskočíme na pevnost Ajmer a pak už jen dohodnout cenu, a je z vás sloní žokej. Humorné je, že pronajmout slona je několikrát levnější než osedlat koníka. Z vlastní jízdy je mně ale moc smutno. Nechci se vést, chci řídit. Není to žádný problém. Pokud máte na to žaludek. "Volantem" je půl metru dlouhé železné kopí, kterým udáváte směr. Jak? Stačí jej silně zabodnout za sloní ucho. Kolem je spousta strupovité zaschlé krve a much. Sedíte na krku jako paša, štětiny píchají i přes kalhoty... Děkuji, nechci - dolů prosím! Daleko víc srandy se užije pozorováním sloního močení. Než toho svého šaška připraví, uběhne snad deset minut. Mít ovšem takový kalibr, už v životě nepracuji, i když vím, že díky tomu nejsem opicí, pane Marx, a jen objíždím poutě a ukazuji velkého.... Zážitek dokonce předčí pověstného Sadhu z Kathmandu. Ten na šulinovi zvedá obrovský kámen. Bylo to ale vše, nač ho měl. Ne ten šutr. Ach jo. Nikdo nemůžeme mít všechno. Večer požvýkáme betelový list. Bolí mě z toho hlava, je to humus. Vlastně jen máte plnou hubu slin a krásně červenou dršťku. Co můžete čekat od kusu vápna, žvýkacího tabáku a pár vonných přísad, zabalených do betelového listu. Ne, děkuji, už víckrát nemusím. Každý "správný" chlap ale špuká kolem sebe v pravidelných intervalech. Někdy se až leknete při pohledu na tolik "krve" na chodníku. Fuj, není to vůbec hezké. Polovina ženských přežvykuje také. Děti mají uvnitř namísto tabáku sladké příměsi. Asi se drží pořekadla: "Co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš", nebo je zde prostě nedostatek bubble gum. Ale na to by určitě někteří Češi nebo Poláci zareagovali.

Puskhar - po únorovém Rio de Janeiru prý nejbarevnější festival. Malá vesnička se změnila ve velbloudí planetu. Je tři dny po, a tím je kolem nehorázný maras. Karavany už odtáhly, to mě mrzí. Musel to být zážitek. Osedlám ale jednu krásně zdobenou velbloudici a razím do pouště. Nepohodlné až hrůza! A jak plivou, svině jedny. Stačilo. Zvířecí přeprava mně nějak nesedí. Snad ještě pštros, ale pochybuji, že to vytrhne. Okruh se uzavřel. Vítá nás hektické Dillí. Běžíme na Pakoše a nevěříme svým uším. Hranice je volná. Potřebuji jen nějaký doporučující list z naší strany. Na ambasádě mám poštu, dokonce celkem čerstvý výtisk Mladé fronty, taky žádoucí potvrzení. 22. listopad se vydaří. Máme vše, cesta domů je otevřená. Prolézáme ještě pár turisticky povinných atrakcí, ale hlavně cpeme do hlavy. Zaděláváme na kvalitní materiál. Velká výhoda místních klinik. Ráno odevzdáte kus stolice v zápalkové krabičce (s lékovkou vás vyhodí) a pět kaček, odpoledne máte diagnózu, popřípadě léky. To nebylo ani za reálného socialismu. Zdravý jako řepa. Ne tak Tomáš. Řádíme snad do tří hodin, na střeše "Rama Krišny" mezinárodní obsazení: Simon z Dánska názorně ukazuje, co je to "pít jako Dán", moc pěkná Alex z Kalifornie je lízlá, a tak flirtuje, Retík coby kovboj z Moravy obtěžuje spící krávy, mě málem zašlápl slon - popelář. Bylo hodně veselo! Ke konci ještě potkáme známé z Darjelingu, vlastně ze

Švédsko. Valérie je dítě českých emigrantů a její kamarádka Helga tady také zapomíná na svého exmiláčka a léčí si srdíčko. Problémy nastávají ve chvíli balení. Batoh nelze nafouknout, a ač odpočinitý, přeci jen nejsem žádná těžká váha. Třídím, rozvažuju, vyhazuji. Podařilo se. Poslední večere, dostaneme krásné květinové věnce, pusu na cestu a ráno jsem v Rišikeshi. Odsud měli Beatles svého guru. Dnešní výuka je komerční a obchodní záležitostí. Město je ale pěkné. Na obloze obrovští orlové a v ulicích dotěrné opice. Jedna právě okradla malého Indoška o oplatky. Stačila jí chvilka nepozornosti a táta už tiší dětský křik. Nevím, jestli z úleku, či ztráty. Nezbývá, než se smát. Kamakčí rodina si nevšímá ani jednoho z nás a hoduje na střeše. Drobí až hrůza!

Manali je důvěrně známé všem "poživačům opia", tomu odpovídá i klientela. Nic se ale nemění na tom, že je to nejnádhernější horská vesnice, co jsem viděl. Opravdu. Překrásné terény na hiking a horská kola. Sluníčko peče, podzimní barvy vše okrášlují. Podobné našemu babímu létu. Možná větší chladno, ale sucho. Je líbo něco navíc? Absolutně nepopsatelně zásobované cukrárny. Oči by jedly, ale bříško odmítá sladkosti z celého světa. Ráno déle vyspávám. Nic neuteče, hory nemají nožičky. Pobíhám po kopcích, fotím polodivoké koně, svezu se na Jawě(!), odmočím špínu v teplých přírodních lázních. Celé odpoledne potulování po lesích a stráních. Příroda kouzlí a jako by mě chtěla sbalit, ukazuje se ve své největší kráse. Jsem úplně naměkko! Je čas a přesto se nechce ani nožkám, natož hlavě zpět.

Sídlo Dalajlámů od útěku z Pokhary, Dharamsalaje pravý opak. Nejvíc si rozumím se snad stoletou, ale překrásně zvrásnělou recepční. Uvítá, připraví občerstvení a cimříčku, ale rychle spěchá zpět ke své hlavní náplni dne. Šlajdrem střílí po vrabcích. Slídí jako kočka. Nevím, co s nimi dělá, ale raději objednávat jen moučná jídla. Zajímaví byli i tři hoši z Vídně. Po vlastní ose jedou na kroskách a směřují až na Papua - Nová Guinea. Pěkný plán, moc pěkný! Já už mám ale namířeno domů, k mámě, do Podolí, do lékárny. Přesně tak, pane Cimrman!

Domů

V Amritsaru prošmejším Golden Temple, nádherná stavba. Vidět jej hned z počátku, byl bych dalšími zklamán. Vše je ještě znásobeno hromadným "free lunch". Úžasný zážitek. Nejprve se protlačíte do vnútra, vyslechnete krásné zpěvy, pak rozházejí žrací mísy, a nakonec se servíruje. Za běhu, z kýblů a prapodivného nádobí. Rychle vše sežerete a jste vyhozeni. Čekají další hladovci. Kolem posedávají a mumlají síkové. Zajímavé. Celníci, ti už přímo řvou a nechtějí pustit. Prý propadla víza a jiné nesmysly. Zkoušejí to, chtějí dolárky. Máme však čas a nejsme tady první týden. Vítězím beze ztráty penízku. Pákistán je muslimská země. Na jejich čáře to ale vypadá jako v Pekle na Silvestra, poblité záhonky, chlast teče po bradách a uniformách, rozkouřené vodárny. Vyhráli mistrovství světa v pozemním hokeji, národní sport číslo jedna, nepočítáte-li právě obchod s drogami. Tak se slaví! Lidé jsou pohostinní a přátelští. Reťu hned oberou o 200 dolarů. Peshavar, ležící v hraničním pásmu s Afghánistánem. Stýkají se tady mocní světa (čínská, ruská a západní mafie). Koupíte vše. Jdeme zkusit ovoce, zeleninu. Je to obchod na doporučení. Udeří vás do fífáku známá vůně. Než se stačíte rozkoukat, sedíte za oponou, kde

se přehrávají pornáče dost tvrdé. Ubalili Jointa. Jsou fajn. Mám strach, protože jsi v kraji bez zákonů. Pořádný chlap se pozná podle kvěru. A ten tady má opravdu každý. Už ho držím i já, kalašnikov. Coby nevoják jsem k smíchu při manipulaci s tou trubicí. Smějí se a zvou na projížďku. Střílíte svítcími střelami do lesa. Kdo má rád lovy, a žaludkem mu jen tak něco nehne, může mít specialitku. Ráno vyrazíte džípem do hraničních hor, granátem vám probudí vesničany za lajnou, a pak už záleží na vás, kde míříte.... Divoký západ je proti tomuto pohraničí pionýrský tábor. Pokud ale neprovokujete, dolarové bankovky vám nelezou z kapes, či nemáte-li na řetízku připoutanou diplomatku, hrozí vám asi tolik, co ve večerní Ostravě. Možná jim i křivdím. Naše obnošené, mírně páchnoucí, nespolečenské oděvy spíše vzbuzovaly soucit. Vyfasuji porci hašišu a s banánem, jakožto bonusem, se vykolébám zpět. Rozporcuji "čokoládku". Doteď jsem nosil kouli haše v klokánce, ale smrdí jak kurvin kufr, a tak se raději o tuto drobnůstku podělím. Reťa vymyslí fajn úkryt v zasmrádlé gumové pláštěnce. Volně tu svou "rybu" pohodí. Já nevím, zda peněženka, foťák, či jen tak do báglu. 22.30 je konec srandy. Krve by se nedořezal. Naběhli borci se sapíky, řádná šťára. Ani nedýcháme. První věc, co Tomovi berou, je pláštěnka na okraji jeho rozházené postele! Tak to je konec! V sekundě se loučím se vším, co mám rád, a hlavně, koho mám rád. U mě berou peněženku, chtějí otevřít teď již prázdnou kapsičku ve fotobrašně... Hulákají a odcházejí... Ležíme snad 10 minut a nemáme odvalu se podívat ani sami na sebe. Raději na nic nesahám, bojím se toho "smrad'ocha" i vyhodit. Šlo vlastně o hec. Zkusit si pašung. Ale až teď nám došlo, že šlo o mnohem víc. Nádhera okolo nás ráno uchlácholí. Poušť, poušť, poušť. Přes den krásně teploučko, v noci kosa jako v Rusku. Ráno máte vše pokryté jemným prachem. Je opravdu všude, i ve slipech a ve foťáku. Vlak má zpoždění a já velkou radost, že jej chytl. Klidně ať jede ještě pomaleji. Parádní písečné duny, červenočerné skaliska jsou krásná a zároveň se jich bojím. A to člověka chytí. To vlastně chceme. V parku zahodíme všečen haš, všečen, až na maličkost. Vzpomněl jsem si totiž na Motýlka. On a jiní odsouzenci nosili své peníze ve zvláštním pouzderku... Otrnulo nám, a v hotýlku válcujeme své drobečky a poprvé najdeme využití pro gummy. Odhodlám se k šílenému činu. Aplikace. Kdyby mně to někdo dříve tvrdil, zbiji ho na místě. Nejsem přece uchylouš! Nyní povzbuzen hrdinou z Trinidadu zkusím zavést čípek. Vzdávám to. Reťa je ale úspěšný, a to mi nedá. Ješitnost je škaredá vlastnost. Heřmánkový krém pomáhá a už trčí jen ocásek s uzlíkem. Cítím se divně a čípek se tlačí ven. Při každém kroku musím stisknout pŕlky vší silou a tak se valím po ulici jako Chaplin. Tom je v pohodě. Já po chvíli zpocený až na kost. Usedám v parku na lavičku. Chyba! Umístím totiž konečnickový otvůrek neuváženě zrovna do mezery mezi laťkami. Tichý pšouk a z nohavice se vykutálí mastný banánek. To už je moc! Se slovy: "Já se na to může vysrat", letí do křoví. Je mně, jako bych se zrovna narodil. Tím skončily mé pašerácké pokusy. Asi to tak má být. Hory, poušť, haš, lassí, oceán, vše má svůj čas a místo. Živly jsou tam, kde jsou, a basta. Nyní už vím, že ani další z katalyzátorů nepatří do prdele, ale do čilamu. K této jednoduché pravdě musím dojít tak trnitou cestou! Ale znáte to, komu není rady, tomu není pomoci. A to ještě k přitížení situace dodám, že po shlédnutí "Midnight Express" v Kovalam jsem odmítl již tehdy jakékoli "chlapské" pokusy. Ten film je podle skutečné události a dostatečně děsivý! Mimochodem, Tomáš drobečka nepotratil, a tak jsme ho "rozpustili" v kouř. Hned za iránskými

hranicemi. Chutnal dvojnásobně krásně. Oddychli jsme si. Máme klid. Jsme už zase o stát blíž - Irán. V prvním zájezdním hostinci si dáme kuřátko na rajčeti, jako u nás. Vlastně podobně, tady sedí každý chlap s flaškou bublinek před sebou. Sodovka jim chutná. Zato ale mají krásné vodní dýmky a ženy v čádorech. Na focení jsou velice alergičtí. Poušť je stejně hezká jako ta pakistánská. Zapadá sluníčko a já zapomínám dýchat. Nádhera. Cesty i doprava jsou dokonale pohodlné. Jen vojenské kontroly na každé větší křižovatce jsou novotou. V praxi to znamená co 400 až 500 km. Máme jen tranzitní víza a hlavně hlad po domovu. I když je kultura jiná a mešity s tržnicemi jsou neodolatelné, přeci jen nějaký ten magnet v nás je. A tahá. Vypereme sebe i věci. Čvachtám dokonce i spacáček. Teple sice moc nedrží, zato toho jemného prachu se nechce vzdát. Když jsem to vlastně spal v natřepaných peřinách? Večer u Japonců končí naprostou katastrofou. Už toho bylo dost. A tak se opět přizpůsobujeme. Blíž k Evropě měníme zvyky. Po papáníčku už jen doutník. Za to je holandský s příchutí whisky. Šmakuje dokonale! Odvykat si je nutno pomalu. V Česku budu kuřákem zase jen za dlouhých oslav, po několikerém pivu. Irán je velmi zajímavá země, škoda, že není nálada ani čas prošťourat ji důkladněji. Lidé jsou slušní, koberce hezké, ceny velmi slušné. A navíc, jako modrooký blondák jsem v kursu. Dokonce i v nemocnici, kde doprovázím Reťu na kontrolu, mi věnovala lékařka větší péči než pacientovi. Tak pěkně mě hladila a prohlížela si náušnice, až mě mrazilo a tuhlo hladké svalstvo mezi stehny. Neboj, žížalko, už budeme brzy doma. Cítí to, a proto se po asijském spánku probouzí k životu. Večeříme u skvělé paní Hrubé, zdejší pracovnice konzulátu. Tak milého Čecha jsem nepotkal dlouho před, ani po! Obcházíme muzea tepichů, je se fakt na co dívat a obdivovat, nějaké moderní grafiky, co se připletly do cesty, zavoláme domů.... Nadchly mě autobusové terminály. Pár autobusů a obrovská budova s kuřárnou, oddělenou modlitebnou a záchody. Hlavní ale je, že autobus čeká, kde má. Prožít si ještě jednu noční kontrolu, pak pár hodin odbavení, kdy mrzneme pod Araratem a je tady Istanbul. Cesta byla ještě proložena pravděpodobně poslední Tomášovou potyčkou. Turek už měl v ruce docela slušný křivák, spíš malou mačetu. Istanbul zkoupili Rusáci a my využíváme naposledy znalosti azbuky. Ráno jdu najít nějaký český bus do Topkapi. Je pozdě, kšefty se už odjezdily. Pomáhá nám konzulka a shání dopravu až do Českého Těšína. Válíme se v přepychovém mercedesu, zase žereme, tentokrát kuřátko s olivami a zapijíme whiskou. Celkem je nás pět pasažérů, takže se ani netlačíme. Na rumunských hranicích probíhá nejpodivnější odbavení z divných a rázem si vzpomenu na slova paní Hrubé: "Kluci, vím, že se těšíte domů, ale věřte, ještě budete smutní. Tady je jiný, opravdu jiný svět." Když celňok neshledal nic závažného, ani uzmutí vhodného, alespoň mi podá pas tak šikovně, že jsem vděčný jen za modřinu. Oko mi zůstalo. Dokonce i lidé v Jablunkově berou desátky. Je mi smutno, ale jsem hrozně šťastný... To je volovina, co?!

Konec je trošku odbyt, ale já si slíbil, že domů už přivezu hotovku. Svítá, jen ještě posunout hodinky o pět hodin. Let 176 z New Yorku pomalu sedá na londýnský Heathrow... Tyto stránky mají americkou národnost. To už ale je jiný příběh, s jinými herci. Možná, že někdy poletí "jetka" ze

Sydney...a já budu plnit papír značkami, které vyloží, jak uběhl rok ve Státech, Kanadě, Mexiku, Guatemale...